

AUGLÝSING

um setningu úthlutunarreglna Menntasjóðs námsmanna fyrir skólaárið 2022-2023.

Með vísan til 36. gr. laga um Menntasjóð námsmanna, nr. 60/2020, setti háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðherra 24. mars 2022 úthlutunarreglur Menntasjóðs námsmanna fyrir námsárið 2022-2023 samkvæmt fylgiskjali með auglýsingu þessari. Tillögur að úthlutunarreglum voru samþykktar á fundi stjórnar Menntasjóðs námsmanna 24. febrúar 2022.

Frá sama tíma fellur úr gildi auglýsing um úthlutunarreglur námsmanna fyrir skólaárið 2021-2022, nr. 360/2021.

Háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðuneytinu, 24. mars 2022.

Áslaug Arna Sigurbjörnsdóttir.

Ásdís Halla Bragadóttir.

Fylgiskjal.

1. KAFLI

Almennt.

1.1 Almennt.

Bæði námsmenn og greiðendur bera ábyrgð á því sjóðurinn hafi réttar samskiptaupplýsingar um viðkomandi s.s. netfang, heimilisfang og símanúmer.

Námsmanni ber að tilkynna allar breytingar á högum sínum er haft geta áhrif á veitingu námsaðstoðar, svo sem breyttar fjölskylduaðstæður, breytingar á fjárhag, heimilisfangi, netfangi, farsímanúmeri og námsáætlun. Meðal annars ber að tilkynna sjóðnum þegar námsmaður stofnar til hjúskapar eða skráðrar sambúðar. Námsmanni ber auk þess að senda sjóðnum öll þau gögn sem hann kann að verða beðinn um vegna umsóknar um námslán eða frest á því að skuldabréf sé fært til innheimtu.

Að námi loknu fara öll samskiði sjóðsins við lántaka í gegnum netfang hans nema annars sé óskað af hans hálfu. Lántaki ber ábyrgð á því að sjóðurinn hafi réttar upplýsingar um netfang hans eftir að námi lýkur.

1.2 Fylgiskjöl og skilafrestir.

Fylgiskjölum sem viðskiptavinum sjóðsins ber að skila vegna umsókna, hvort sem um er að ræða umsókn vegna láns, undanþágu, frestunar eða annars, eiga að berast sjóðnum eigi síðar en einum mánuði eftir að sá umsóknarfrestur, sem við á hverju sinni, rennur út. Að öðrum kosti er heimilt að líta svo á að viðskiptavinur sé fallinn frá umsókn og er sjóðnum þá heimilt að fella umsóknina úr gildi. Í ákveðnum tilvikum, s.s. þegar sótt er um frestun á endurgreiðslum, getur fresturinn til að skila gögnum verið styttri.

1.3 Umsóknir um námslán.

1.3.1 Rafrænar umsóknir.

Sótt er um námslán rafrænt í gegnum „Mitt lán“ sem aðgengilegt er á heimasíðu sjóðsins www.menntasjodur.is eða í gegnum island.is.

1.3.2 Umsóknir og gildistími.

Sækja skal sérstaklega um námslán fyrir hverja önn og hvert aðstoðarar. Umsóknarfrestir eru eftirfarandi:

Haut	2022	til og með	15. október	2022
Vetur og vor	2023	til og með	15. janúar	2023
Sumar	2023	til og með	15. júlí	2023

1.3.3 Lánsáætlun.

Á grundvelli upplýsinga umsækjanda, m.a. um einingafjölda, tekjur og fjölskylduhagi, fær hann lánsáætlun frá sjóðnum. Eftir yfirferð lánsáætlunar ber umsækjanda að láta sjóðinn vita ef þær upplýsingar sem lagðar eru til grundvallar reynast rangar með því að senda tölvupóst á netfang sjóðsins menntasjodur@menntasjodur.is eða breyta umsókn inn á sínu heimasvæði (Mitt lán). Að sama skapi ber umsækjanda að láta sjóðinn vita um fyrirhugaðar breytingar á einingafjölda sem og öðrum högum sínum svo hægt sé að uppfæra lánsáætlun til samræmis við það. Er þetta sérstaklega mikilvægt hjá námsmönnum með samtímagreiðslur þar sem fjárhæð námslána miðar við umsóttar einingar.

Komi í ljós að lánsáætlun byggji á röngum upplýsingum, mistökum eða á röngum forsendum miðað við gildandi úthlutunarreglur þess námsárs sem sótt er um lán fyrir, breytist lánsáætlun til samræmis við þær reglur.

1.3.4 Umboðsmaður.

Ef viðskiptavinur sjóðsins telur þörf á, getur hann óskað eftir því að hafa umboðsmann fyrir sína hönd. Umboðsmaður hefur umboð til að annast mál lántaka fyrir hans hönd og heimild til að fá afhentar upplýsingar um lántaka.

Viðskiptavinur ber ábyrgð á að Menntasjóður hafi rétt heimilisfang, netfang og síma umboðsmanns.

Námsmenn sem ekki eru með rafræn skilríki þurfa að hafa umboðsmann fyrir sína hönd til að skrifa undir rafræn skuldabréf.

1.3.5 Greiðsla félagsgjalda.

Menntasjóðurinn innheimtir gjald vegna félagsaðildar að Sambandi íslenskra námsmanna erlendis (SÍNE), óski námsmaður þess. Félagsgjaldið er dregið af námsláni.

1.4 Lánshæfi námsmanna.

Skilyrði til aðstoðar frá sjóðnum er að umsækjandi verði fjárráða á þeirri önn sem sótt er um námslán fyrir.

Það nám sem lánþegi stundar þarf að vera lánshæft, sbr. 2. kafla og lánþegi þarf að uppfylla lágmarkskröfur um námsframvindu, sbr. 3. kafla.

Námsmaður getur ekki fengið lán frá sjóðnum ef hann þiggur á sama tíma námsaðstoð frá öðru ríki.

Námsmaður sem þiggur námsstyrk samkvæmt lögum um námsstyrki nr. 79/2003 á ekki rétt á námsláni á þeirri önn sem hann fær styrkinn.

Til þess að námsmaður teljist lánshæfur hjá sjóðnum má hann ekki vera í vanskilum við sjóðinn þegar sótt er um lán.

Ef námsmaður hefur vísitandi veitt sjóðnum rangar eða villandi upplýsingar fellur öll námsaðstoð við hann niður og aðstoð sem hann kann að hafa fengið vegna slíkra upplýsinga ber námsmanni að endurgreiða með verðbótum frá útborgunardegi. Þetta á m.a. við ef sannað þykir að námsmaður hafi gefið upp rangar tekjur samkvæmt skilgreiningu sjóðsins um tekjur þegar viðkomandi skattaári er lokið.

1.5 Réttur til aðstoðar vegna náms á Íslandi.

Námsmaður sem sækir um námslán til þess að stunda nám á Íslandi þarf auk skilyrða sem koma fram í grein 1.4 að uppfylla eitt af þeim skilyrðum sem koma fram í greinum 1.5.1 – 1.5.6. Sjóðurinn áskilur sér rétt til að gera kröfu um að umsækjandi skili viðurkenndum staðfestingum um þá stöðu sem hann grundvallar umsókn sína um námslán á.

Með aðstandanda námsmanns er í kafla þessum átt við maka, niðja og/eða niðja maka ef niðjinn er yngri en 21 árs og á framfæri námsmanns og ættmenni hans eða maka hans, í beinan legg, sem er á framfæri hans.

1.5.1 Réttindi íslenskra og norræna námsmanna.

Ríkisborgarar Íslands og Norðurlandanna eiga rétt til þess að fá námsaðstoð til þess að stunda nám á Íslandi.

1.5.2 Réttindi ríkisborgara EES- og EFTA-ríkja sem eru launþegar/sjálfstætt starfandi og aðstandenda þeirra.

Ríkisborgari EES- eða EFTA-ríkis sem er launþegi eða sjálfstæður atvinnurekandi á Íslandi, eða heldur stöðu sinni sem slíkur, ásamt aðstandanda hans, á rétt á því að fá námsaðstoð til þess að stunda

nám á Íslandi. Að jafnaði er miðað við að vinnuframlag ríkisborgarans sé ekki undir 40 klukkustundum á mánuði á meðan námi hans eða aðstandanda hans stendur og skal hann senda mánaðarlega inn afrit af launaseðli sínum inn á gagnaskil Mitt lán.

EES- eða EFTA-ríkisborgari sem hættir að vera launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur heldur stöðu sinni sem slíkur við eftirfarandi aðstæður;

- a. á meðan hann er tímabundið óvinnufær vegna veikinda eða slyss,
- b. hann staðfestir að hann sé atvinnulaus án eigin atbeina eftir að hafa unnið við launað starf í meira en eitt ár og er jafnframt í virkri atvinnuleit,
- c. hann staðfestir að hann sé atvinnulaus án eigin atbeina eftir að lokið er ráðningarsamningi sem er til skemmri tíma en eins árs eða hann hefur án eigin atbeina misst atvinnu á því tímabili og er jafnframt í virkri atvinnuleit. Í því tilviki skal hann halda stöðu sinni sem launþegi í a.m.k. sex mánuði,
- d. hefji hann starfsnám,
- e. sé ekki um að ræða atvinnuleysi fyrir eigin atbeina skal hann einungis halda stöðu sinni sem launþegi ef starfsnámið tengist fyrra starfi hans.

1.5.3 Réttindi ríkisborgara EES- og EFTA-ríkja sem hafa öðlast rétt til ótímabundinnar dvalar hérlendis og aðstandenda þeirra.

Ríkisborgari EES- eða EFTA-ríkis sem öðlast rétt til ótímabundinnar dvalar hérlendis, sbr. 87. gr. laga um útlendinga nr. 80/2016 og aðstandendur hans eiga rétt til námsaðstoðar til þess að stunda nám á Íslandi.

1.5.4 Réttindi annarra erlendra ríkisborgara.

Erlendur ríkisborgari sem er í hjúskap eða hefur um tveggja ára skeið verið í skráðri sambúð með íslenskum ríkisborgara og hefur átt lögheimili á Íslandi að lágmarki tvö ár af síðastliðnum fimm árum áður en nám hefst á rétt til námsaðstoðar til að stunda nám á Íslandi.

1.5.5 Réttindi flóttamanna.

Erlendur ríkisborgari sem hefur fengið dvalarleyfi hér á landi sem flóttamaður á grundvelli alþjóðlegrar verndar á rétt til námsaðstoðar til að stunda nám á Íslandi. Við umsókn þarf flóttamaður að skila staðfestingu frá Útlendingastofnun um stöðu sína.

1.5.6 Réttindi erlendra ríkisborgara með ótímabundið dvalarleyfi á Íslandi.

Erlendur ríkisborgari sem hefur ótímabundið dvalarleyfi á Íslandi, sbr. 58. gr. laga um útlendinga nr. 80/2016, á rétt til námsaðstoðar til að stunda nám á Íslandi.

1.6 Réttur til aðstoðar vegna náms erlendis.

1.6.1 Almenn.

Námsmaður sem sækir um lán til þess að stunda nám erlendis þarf að uppfylla öll eftirfarandi skilyrði:

1. almenn skilyrði samkvæmt grein 1.4.
2. eitt af þeim skilyrðum sem koma fram í greinum 1.5.1 – 1.5.6 og
3. hafa búið á Íslandi í að lágmarki tvö ár af síðastliðnum fimm árum áður en nám hefst og hafa sterk tengsl við íslenskt samfélag að mati Menntasjóðsins.

Ríkisborgari EES- eða EFTA-ríkis og aðstandandi hans er undanþeginn skilyrði um búsetu á Íslandi í tvö ár af síðustu fimm vegna náms innan EES- eða EFTA-ríkis.

2. KAFLI

Lánshæft nám.

2.1 Almenn.

Sjóðurinn veitir námslán til framhaldsnáms við viðurkennda skóla eða menntastofnanir sem veita æðri menntun er leiðir til prófgráðu á háskólastigi. Sjóðnum er heimilt að veita námslán til starfs- og aðfaranáms.

Nám telst lánshæft ef það er skipulagt sem fullt nám í ákveðinni námsgrein í kennsluskrá skóla, 60 ECTS-einingar (ECTS stendur fyrir „European Credit Transfer and Accumulation System“) eða ígildi

þeirra á hverju skólaári eða a.m.k. 30 ECTS-einingar á misseri í þeim tilvikum þegar námsskipulagið nær ekki yfir heilt skólaár. Skráning nemanda hjá skóla ræður því hvort námsmaður telst í lánshæfu námi eða ekki.

Heimilt er að veita námslán eingöngu vegna skólagjalda, til náms sem ekki er skipulagt sem 60 ECTS-eininga nám á skólaárinu, sbr. 2. mgr. Námið verður þó að vera skipulagt sem a.m.k. 44 ECTS-eininga nám á hverju skólaári, sbr. grein 3.2. Námslán sem eingöngu eru veitt til skólagjalda vegna skipulags náms veita ekki rétt til námsstyrks, sbr. nánar 12. kafla.

Lán er ekki veitt til náms sem er liður í launuðu starfi samkvæmt ráðningarsamningi.

Lán er ekki veitt til undirbúningsnáms né heldur til náms sem er framhald af doktorsprófi eða sambærilegu prófi.

Nám á framhaldsskólastigi sem leiðir til stúdentsprófs er ekki lánshæft hjá sjóðnum.

Hafi námsmaður fullnýtt svigrúm sitt til lána á ákveðinni námsbraut eða ákveðnu skólastigi, sbr. grein 3.1, telst frekara nám á viðkomandi námsbraut/skólastigi ekki lánshæft.

2.2 Lánshæft nám á Íslandi.

2.2.1 Háskólanám.

Nám á háskólastigi er lánshæft og annað nám sem gerir sambærilegar kröfur til undirbúningsmenntunar og nám á háskólastigi. Nám á háskólastigi í eftirtöldum skólum er lánshæft:

Háskóla Íslands,
Háskólanum á Akureyri,
Háskólanum á Bifröst,
Háskólanum á Hólum,
Háskólanum í Reykjavík,
Landbúnaðarháskóla Íslands,
Listaháskóla Íslands.

2.2.2 Aðfaranám á Íslandi.

Aðfaranám fyrir háskólanám sem nemur allt að 60 stöðluðum framhaldsskólaeiningum, sem er skipulagt af viðurkenndum háskóla og samþykkt af ráðherra, er lánshæft. Ekki skiptir máli hvort námið fari fram innan háskóla eða innan viðurkennds skóla á framhaldsskólastigi á grundvelli samnings við viðurkenndan háskóla.

Með aðfaranámi er átt við nám sem ásamt starfsreynslu námsmanns myndar brú til náms við þann háskóla sem skipuleggur námið.

2.2.3 Iðnnám, starfsnám og viðbótarnám við framhaldsskóla á Íslandi.

Iðnnám og starfsnám á framhaldsskólastigi og viðbótarnám við starfsnám í framhaldsskóla er lánshæft. Skilyrði fyrir því er að námið hafi hlotið staðfestingu ráðherra samkvæmt lögum nr. 92/2008 um framhaldsskóla auk þess að uppfylla þarf eftirfarandi skilyrði:

1. Námið hafi fengið samþykki frá viðkomandi starfsgreinaráði, ef við á,
2. námslok séu a.m.k. á þriðja hæfnisþrepi og
3. sambærilegt nám sé almennt ekki í boði á háskólastigi hér á landi.

2.3 Lánshæft nám erlendis.

2.3.1 Háskólanám.

Lán er veitt til náms á háskólastigi við háskóla erlendis enda séu þeir viðurkenndir af menntamála-yfirvöldum landsins og námi ljúki með viðurkenndri prófgráðu á háskólastigi.

2.3.2 Aðfaranám erlendis.

Aðfaranám erlendis sem nemur allt að ígildi 60 staðlaðra framhaldsskólaeininga er lánshæft að því skilyrði uppfylltu að þeir skólar sem bjóða upp á námið séu viðurkenndir af menntamálayfirvöldum landsins.

2.3.3 Starfsnám og viðbótarnám við framhaldsskóla erlendis.

Heimilt er að veita lán til starfsnáms erlendis sem er sambærilegt starfsnámi eða viðbótarnámi starfsnáms í framhaldsskóla á Íslandi. Lánshæfi er háð því að um sé að ræða viðurkennt nám og skóla sem er viðurkenndur af menntamálayfirvöldum landsins. Námið þarf einnig að uppfylla sömu skilyrði

og lánshæft starfsnám á Íslandi eins og við á, sbr. grein 2.2.3, s.s. að námslok séu a.m.k. á sambærilegu hæfnisþrepi og þriðja hæfnisþrep á Íslandi og að sambærilegt nám sé almennt ekki í boði á háskólastigi hér á landi.

2.3.4 Tungumálanám sem undirbúningsnám.

Heimilt er að veita lán til tungumálanáms ef það er nauðsynlegur undirbúningur undir lánshæft nám í landi þar sem annað tungumál en enska og Norðurlandamál (annað en finnska) er talað. Einungis er veitt einu sinni lán til undirbúningsnáms í tungumálum. Hámarkseiningafjöldi sem veitt er lán til samkvæmt þessari grein fer eftir viðkomandi tungumáli og er á bilinu 30-90 ECTS-einingar.

Ef lánþegi skiptir um námsland að loknu tungumálanámi er honum synjað um aðstoð (námslán til framfærslu-, ferða- og skólagjaldalána og barnastyrks) jafn lengi og hann naut aðstoðar í því námi. Fáir námsmaður tungumálanámið metið til styttingar á nýju námi styttr það tímunn þar til námsmaður á rétt til aðstoðar að nýju.

Lánshæfi undirbúningsnáms í tungumálum er háð því að um sé að ræða skipulagt nám sem talist getur nægjanlega veigamikil að því er varðar eðli og uppbyggingu að mati sjóðsins (a.m.k. 15 kennslustundir á viku).

Áður en lán vegna undirbúningsnáms í tungumálum er afgreitt þarf að liggja fyrir staðfesting á inngöngu í lánshæft nám á sama tungumálasvæði.

2.4 Upplýsingar um lánshæft nám.

Á heimasíðu Menntasjóðs námsmanna liggja fyrir leiðbeinandi upplýsingar um skóla og námsbrautir sem lánað hefur verið til. Ef sótt er um lán í skóla eða námsbraut sem sjóðurinn hefur ekki lánað til þarf stjórn sjóðsins að meta lánshæfi námsins. Námsmaður þarf þá að útvega ítarlegar upplýsingar um skólann og námsbrautina og skila til sjóðsins. Mikilvægt er að gögn berist tímanlega fyrir upphaf náms þar sem mat á lánshæfi náms getur tekið allt að þrjú mánuði.

Menntasjóðnum er á hverjum tíma heimilt að endurskoða hvort skólar og námsbrautir séu lánshæfar hjá sjóðnum. Sjóðnum er jafnframt heimilt að óska eftir nýjum gögnum sem staðfesta að skóli eða námsbraut uppfylli kröfur sjóðsins um lánshæft nám, hvort sem um er að ræða innlenda eða erlenda skóla. Þó að skóli eða námsbraut hafi verið metin lánshæf telst það ekki loforð eða trygging fyrir því að svo verði áfram.

3. KAFLI Námsframvinda.

3.1 Almennt.

Almennt telst námsmaður í fullu námi ljúki hann 60 ECTS-einingum eða ígildi þeirra á skólaári í einum námsferli. Nýr námsferill hefst skipti námsmaður um skóla, námsgrein eða námsgráðu.

Í misseraskólum (með skipulaginu haustmisseri, vormisseri og eftir atvikum sumarönn) er að hámarki veitt lán fyrir 30 ECTS-einingum á hvoru misseri og 20 ECTS-einingum á sumarönn, samtals að hámarki 80 ECTS-einingar fyrir námsárið. Jafngildir það 12 mánaða framfærslu. Lágmarksárangur til að eiga rétt á láni á einstökum önnum er 22 ECTS-einingar á haust- eða vormisseri en 15 ECTS-einingar á sumarönn. Nám á sumarönn tilheyrir undangengnu skólaári. Sækja þarf sérstaklega um lán á sumarönn.

Í fjórðungaskólum (með skipulaginu haustönn, vetrarönn, vorönn og eftir atvikum sumarönn) er að hámarki veitt lán fyrir 20 ECTS-einingum á hverri önn, samtals 80 ECTS-einingar fyrir námsárið. Jafngildir það 12 mánaða framfærslu. Lágmarksárangur til að eiga rétt á láni er 15 ECTS-einingar á hverri önn.

Hámarksfjöldi eininga sem lánað er fyrir á einstökum námsbrautum tekur mið af fjölda eininga námsins samkvæmt skipulagi skóla samþykktu af stjórn sjóðsins. Einungis er tekið tillit til námskeiða sem nýtast til lokaprófs en metnar einingar úr fyrra námi teljast ekki til námsframvindu.

3.2 Lánshæfar einingar.

Til að eiga rétt á námsláni þarf námsmaður að vera skráður í að hámarki 22 ECTS-einingar til loka hvers misseris og ljúka að hámarki 22 ECTS-einingum eða ígildi þeirra á hverju misseri eða 15 ECTS-einingum í fjórðungaskólum í einum námsferli. Einungis er heimilt að veita lán til náms í tveimur eða

fleiri námsferlum á sömu önn ef námsmaður er að ljúka grunnháskólanámi og hefur fengið leyfi skóla til að hefja meistaranám í sama fagi. Sama gildir þegar námsmanni er gert af skóla að bæta við sig námskeiðum í lánshæfu grunnháskólanámi samhliða meistaranámi. Þessi heimild er háð því að námsmaður hafi ekki áður fullnýtt svigrúm sitt til námslána samkvæmt grein 3.3.

Ljúki námsmaður 22 – 30 ECTS-einingum á misseri á hann rétt á láni í samræmi við loknar einingar. Heimilt er að skoða sérstaklega ef skipulag náms kveður á um færri einingar en ofangreint lágmark á hverju misseri að því gefnu að námið sé í heild sinni skipulagt að lágmarki sem 60 ECTS-einingar eða ígildi þeirra á skólaári.

Einungis er lánað einu sinni fyrir hverja lokna einingu nema í námi þar sem fjöldatakmarkanir eru, sbr. grein 3.4.1.

Ef lánsréttur námsmanns á tilteknu námsstigi er undir lágmarks námsframvindukröfum er heimilt að veita námsmanni lán sem nemur eftirstöðvum einingaréttar hans svo framarlega sem hann ljúki í einum námsferli að lágmarki 22 ECTS-einingum á misseri eða 15 ECTS-einingum á önn í fjórðunga-skólum.

3.3 Lánsréttur.

Hver námsmaður getur fengið námsaðstoð fyrir allt að 480 ECTS-einingum samanlagt með þeim takmörkunum sem leiðir af skiptingu lánsréttar milli námsstiga. Í greinum 3.3.1 – 3.3.4 er gerð nánari grein fyrir skiptingu lánsréttar milli námsstiga. Öll námsaðstoð sem veitt er af Menntasjóði námsmanna er dregin af einingarétti námsmanns.

3.3.1 Grunnám og meistaranám.

Námsmaður á rétt á láni fyrir 300 ECTS-einingum í grunn- eða meistaranámi. Með grunnnámi er átt við aðfaranám, starfsnám, viðbótarnám og grunnháskólanám, sbr. greinar 2.2.1 – 2.2.3.

3.3.2 Doktorsnám.

Námsmaður á rétt á láni fyrir 60 ECTS-einingum í doktorsnámi.

3.3.3 Sameiginlegt svigrúm.

Að auki á hver námsmaður rétt á láni fyrir 120 ECTS-einingum til viðbótar að eigin vali á grunn-, meistara- eða doktorsstigi.

3.3.4 Gildissvið eldri reglna.

Námsmaður skal njóta réttar hvað varðar námslengd samkvæmt kafla 3.3 og samkvæmt þeim reglum sem í gildi voru við upphaf námsferils hans. Upphaf námsferils telst þegar námsmaður skilar lágmarks námsárangri í námsferli og er með umsókn hjá sjóðnum á sama námsári. Þeir námsmenn sem eru í námi við gildistöku laga um Menntasjóð námsmanna nr. 60/2020 eiga rétt á að taka lán samkvæmt eldri lögum í sjö ár eftir gildistöku laga um Menntasjóð námsmanna nr. 60/2020. Heimild þessi fellur niður ef námsmaður tekur lengra hlé en eitt ár frá námi.

3.4 Undanþágur frá kröfum um námsframvindu.

Þeir námsmenn sem ekki uppfylla skilyrði sjóðsins um lágmarks námsframvindu á misseri eða önn í fjórðungaskólum, sbr. grein 3.2, geta sótt um undanþágu vegna aðstæðna sem tilgreindar eru í greinum 3.4.1 – 3.4.7. Sótt er um slíka undanþágu í gegnum netfang sjóðsins, menntasjodur@menntasjodur.is. Í þeim tilfellum sem undanþágur eru samþykktar á grundvelli greina 3.4.1 – 3.4.6 miðast lánsréttur við lágmarks einingafjölda, þ.e. 22 ECTS-einingar á misseri í misseraskólum eða 15 ECTS-einingar á önn í fjórðungaskólum. Þær einingar sem nemandi fær vegna aukins svigrúms í námi dragast frá einingarétti námsmanns ásamt loknum einingum námsmanns, sbr. grein 3.3.

Þar sem kveðið er á um afhendingu læknisvottorðs í þessum kafla áskilur sjóðurinn sér rétt til að óska eftir því að trúnaðarlæknir sjóðsins á hverjum tíma afli upplýsinga hjá viðkomandi lækni um innsent vottorð og gefi umsögn um efni þess. Verði slíkar upplýsingar ekki veittar getur sjóðurinn litið svo á að fullnægjandi umsókn um aukið svigrúm í námi hafi ekki verið skilað.

3.4.1 Almenn.

Að loknu skólaári (haust- eða vormisseri í misseraskólum og haust-, vetrar- eða vorönn í fjórðunga-skólum) er heildarnámsárangur skólaársins metinn. Í þeim tilfellum þar sem námsmaður lýkur ekki lágmarks námsárangri á hverju misseri eða önn er heimilt að taka tillit til heildarnámsárangursins og

veita lán á einstökum misserum/önnum í samræmi við einingaskil ef öllum eftirfarandi skilyrðum er fullnægt:

1. Námsmaður hefur sótt um lán fyrir öllum misserum eða önnum skólaársins.
2. Samanlagður námsárangur skólaársins er að lágmarki 44 ECTS-einingar í misseraskólum eða 45 ECTS-einingar í fjórðungaskólum.
3. Námsmaður hafi verið skráður í að minnsta kosti 22 ECTS-eininga nám á hverju misseri í misseraskólum eða 15 ECTS-einingum á hverri önn í fjórðungaskólum til loka annar.

Aldrei er veitt meira lán en sem nemur 30 ECTS-einingum á einu misseri eða 20 ECTS-einingum á önn í fjórðungaskólum.

Nýr námsferill hefst skipti námsmaður um skóla, námsgrein eða námsgráðu.

Námsmaður sem lýkur fleiri en 30 ECTS-einingum á misseri á rétt á að nýta umframeiningarnar á öðru misseri sama námsárs eða flytja umframeiningarnar á síðari námsár í sama námsferli svo framarlega sem lágmarksárangri sé náð á því misseri, sbr. grein 3.2.

Missi námsmaður rétt til eininga sem hann hafði áður áunnið sér og fengið lán til að ljúka telst hann skulda þann einingafjölda sem hann missti rétt til og skal skuld hans þá dregin frá þeim einingum sem hann lýkur áður en lánsréttur hans er metinn. Einingaskuld sem er orðin meira en tíu ára gömul skal þó ekki meðtalin en dregst frá heildareiningarétti námsmanns.

Í námi þar sem reglur eru um fjöldatakmörkanir er heimilt að veita námsmanni, sem skilað hefur fullnægjandi árangri á fyrsta misseri en ekki komist áfram í náminu vegna reglna um fjöldatakmörkanir, lán til þess að endurtaka misserið aftur.

Ef námsmaður hefur fengið lán í skiptinámi erlendis (t.d. Erasmus eða Nordplus) og einingarnar í skiptináminu nýtast ekki að fullu til lokaprófs er heimilt á lokaönn námsins að veita undanþágu frá grein 3.1 og samþykkja lán fyrir viðbótareiningum umfram hámarkseiningafjölda námsins samkvæmt skipulagi skóla. Þessi undanþága heimilar að veitt sé lán fyrir 22 ECTS-einingum í misseraskóla og 15 ECTS-einingum á einni önn í fjórðungaskóla, ljúki námsmaður að lágmarki þeim einingafjölda.

3.4.2 Mat á ástundun.

Heimilt er að veita lán að fengnu ástundunarvottorði ef námsmaður tekur einungis próf einu sinni á ári eða í lok skólaárs. Lán er þá veitt í samræmi við árangur um námsframvindu sem metin er í vottorðinu. Heimilt er að veita lán út á 30 ECTS-einingar ef skýrt kemur fram í vottorði að viðkomandi hafi stundað fullt nám. Þegar niðurstaða námsársins liggur fyrir er námsframvindan endurmetin. Komi þá í ljós að námsframvinda er ekki fullnægjandi á námsárinu er veitt námsaðstoð endurkrafín sem því nemur.

3.4.3 Veikindi.

Heimilt er við mat á námsframvindu að taka tillit til þess ef námsmaður veikist á námstíma. Er þá heimilt að bæta allt að 6 ECTS-einingum í misseraskólum og 4 ECTS-einingum í fjórðungaskólum við loknar einingar þannig að lánsréttur miðist við lágmarks einingafjölda, sbr. grein 3.4. Veikist námsmaður á seinni hluta annar eða í prófum er heimilt að bæta við allt að 22 ECTS-einingum í misseraskólum og 15 ECTS-einingum í fjórðungaskólum þannig að lánsréttur miðist við lágmarks einingafjölda, sbr. grein 3.4.

Í þeim tilfellum þar sem námsmaður verður að hverfa frá námi vegna veikinda er heimilt að veita hlutfallslegt lán fyrir þann tíma sem námsmaður stundaði nám og staðfestur er af skólayfirvöldum, að hámarki 22 ECTS-einingar í misseraskólum og 15 ECTS-einingum í fjórðungaskólum. Í þeim tilfellum þar sem námsmaður hefur greitt skólagjöld fyrir tímabilið og fær þau ekki endurgreidd frá skóla (staðfest af umræddum skóla) verður hann ekki endurkrafinn um skólagjaldalánið.

Undanþága þessi getur einnig átt við ef alvarleg veikindi maka, barns eða foreldra námsmanns hafa kallað á innlögn á sjúkrahús eða sambærilega umönnun og þau raskað verulega högum námsmannsins.

Skilyrði fyrir veitingu undanþágu vegna veikinda námsmanns er að námsmaður framvísi læknisvottorði þar sem greinilega komi fram á hvaða tíma vitjað var lækni og á hvaða tímabili námsmaður var óvinnufær vegna veikinda að mati lækni. Skilyrði fyrir veitingu undanþágu vegna veikinda maka, barns eða foreldra er að læknisvottorði sé framvísað þar sem greinilega komi fram hvenær lækni var vitjað, að um veruleg veikindi hafi verið að ræða og hvenær umönnunar var þörf. Með sambærilegum hætti er heimilt að taka tillit til andláts nánustu aðstandenda við mat á námsframvindu. Til nánustu

aðstandenda samkvæmt þessari reglu skulu t.a.m. teljast maki, börn og foreldrar námsmanns, systkini námsmanns og börn þeirra.

Námsmaður sem hefur fengið undanþágu vegna veikinda en skilað minna en 15 ECTS-einingum í misseraskólum og 10 ECTS-einingum í fjórðungaskólum á ekki rétt á að tekið sé tillit til veikinda að nýju fyrr en hann hefur skilað námsárangri sem hann vantaði til að ljúka framangreindum 15 ECTS-einingum í misseraskólum og 10 ECTS-einingum í fjórðungaskólum. Ef veikindi námsmanns eru þess eðlis að þau nái yfir lengra tímabil en að framan greinir er hægt að veita undanþágu frá framangreindri reglu í allt að tveimur samfelldum misserum/önnum þó aldrei lengur en eitt ár

3.4.4 Barneignir.

Almennt skilyrði fyrir því að námsmaður eigi rétt á auknu svigrúmi samkvæmt þessari grein er að hann hafi skilað fullnægjandi námsárangri í lánshæfu námi á einu misseri síðustu 12 mánuði áður en hann þarf á svigrúminu að halda eða hann skili fullnægjandi árangri á næsta misseri á eftir.

Eignist námsmaður barn á námstíma er heimilt að bæta allt að 16 ECTS-einingum í misseraskólum og 10 ECTS-einingum í fjórðungaskólum við loknar einingar þegar lán til hans er reiknað og miðast þá lánsréttur hans við lágmarks einingafjölda, sbr. grein 3.4. Móðir getur þó átt rétt á auknu svigrúmi allt að 3 mánuðum fyrir fæðingu barns vegna veikinda á meðgöngu. Fæðingavottorð/læknisvottorð þarf að liggja fyrir í slíku tilviki. Námsmanni er heimilt að nýta þetta svigrúm fram að 12 mánaða aldri barns.

Skilyrði þessarar undanþágu er að námsmaður fari með forsjá barns og barnið eigi lögheimili hjá honum eða búi sannanlega hjá honum á námstíma. Samanlagt skal þó viðbótarsvigrúm beggja foreldra vegna barneignar ekki vera herra en 16 ECTS-einingar í misseraskólum og 10 ECTS-einingum í fjórðungaskólum.

3.4.5 Örorka.

Geti námsmaður vegna örorku sinnar ekki skilað lágmarks námsárangri, sbr. grein 3.2, er heimilt að bæta allt að 13 ECTS-einingum í misseraskólum og 8 ECTS-einingum í fjórðungaskólum við loknar einingar og miðast þá lánsréttur hans við lágmarks einingafjölda, sbr. grein 3.4.

Skilyrði fyrir undanþágu samkvæmt þessari grein er að fyrir liggi mat læknis á að læknisfræðileg örorka viðkomandi sé a.m.k. 50%. Sækja þarf sérstaklega um fyrrnefnda undanþágu til sjóðsins. Með umsókn þarf að fylgja læknisvottorð.

3.4.6 Lesblinda og aðrir sértækir námsörðugleikar.

Geti námsmaður vegna lesblindu eða annarra sértækra námsörðugleika ekki skilað lágmarks námsárangri, sbr. grein. 2.2 er heimilt að bæta allt að 13 ECTS-einingum í misseraskólum og 8 ECTS-einingum í fjórðungaskólum við loknar einingar og miðast þá lánsréttur hans við lágmarks einingafjölda, sbr. grein 3.4.

Skilyrði fyrir undanþágu samkvæmt þessari grein er að fyrir liggi staðfest vottorð/greining um námsörðugleika sem staðfestir að námsmaður geti ekki skilað lágmarks námsárangri vegna lesblindu eða annarra sértækra námsörðugleika að teknu tilliti til þess svigrúms sem skóli veitir viðkomandi námsmanni til ástundunar náms, próftöku o.s.frv. Þá skal einnig fylgja staðfesting skóla sama efnis. Sækja þarf sérstaklega um fyrrnefnda undanþágu til sjóðsins.

3.4.7 Einingaskil við sérstakar aðstæður og námslok.

Námsmaður sem á einungis kost á því að stunda nám í 10 ECTS-eininga eða 20 ECTS-eininga áföngum á tiltekinni önn getur fengið lán í hlutfalli við loknar einingar svo fremi sem hann ljúki að minnsta kosti 20 ECTS-einingum. Skilyrði þessarar undanþágu er að námsmaður sé skráður í fullt nám (30 ECTS-einingar) til loka annar.

Námsmaður sem ekki á kost á að ljúka lágmarksárangri á önn (22 ECTS-einingar í misseraskólum og 15 ECTS í fjórðungaskólum) vegna skipulags skóla vegna mats á fyrra námi getur átt rétt á láni í réttu hlutfalli við þann einingafjölda sem hann lýkur, séu eftirfarandi skilyrði uppfyllt :

1. Námsmanni stendur til boða að ljúka 15 – 21 ECTS-einingum á önninni í misseraskóla eða 10 – 14 ECTS-einingum í fjórðungaskóla og
2. námsmaður lýkur öllum einingum á önninni sem honum standa til boða.

Námsmaður sem á eftir minna en sem nemur 22 ECTS-einingum af einu misseri á lokamisseri í námi getur fengið lán í réttu hlutfalli við þann einingafjölda sem hann á ólokið, enda séu einingaskil ekki undir 12 ECTS-einingum.

4. KAFLI Framfærsla námsmanna.

4.1 Almenn.

Framfærsla námsmanns skiptist í grunnframfærslu, sbr. grein 4.2, og aðra framfærslu sem byggir á aðstæðum námsmanns, sbr. greinar 4.3 – 4.6. Tekið er tillit til framfærslu barna yngri en 18 ára sem eru á framfæri námsmanns. Lán vegna sjúkratrygginga og ferðakostnaðar eru til viðbótar lánnum til framfærslu námsmanns. Tekjur geta komið til frádráttar á þessum lánnum samkvæmt ákvæðum 7. kafla.

Lán taka almennt mið af aðstæðum, fjölskyldustærð og búsetu eins og þær eru skráðar í þjóðskrá 1. september ár hvert. Ef aðstæður breytast á skólaárinu eftir 1. september er þó tekið tillit til þess við ákvörðun lána samkvæmt 4.3 – 4.6 og mun það leiða til hækkunar eða lækkunar á þeim lið eins og við á.

4.2 Grunnframfærsla.

Grunnframfærsla námsmanna á Íslandi og erlendis er miðuð við námsmann í fullu námi (60 ECTS-einingar á skólaárinu) og er:

- kr. 15.948 fyrir hverja ECTS-einingu eða kr. 106.320 á mánuði fyrir námsmann í foreldrahúsnæði.
- kr. 20.565 fyrir hverja ECTS-einingu eða kr. 137.100 á mánuði fyrir námsmann í leigu- eða eigin húsnæði.

4.3 Lán með tilliti til húsnæðis.

Námsmenn geta átt rétt á viðbótarláni vegna húsnæðiskostnaðar ef þeir búa í leigu- eða eigin húsnæði. Sé óskað eftir slíku viðbótarláni skal námsmaður sanna eðlilegar leigugreiðslur með skilum á þinglýstum leigusamningi eða staðfestum leigusamningi á stúdentaíbúð. Ef námsmaður býr í eigin húsnæði þarf hann að staðfesta íbúðareign með fasteignavottorði. Til þess að eiga rétt á viðbótarláni vegna húsnæðiskostnaðar má leiga almennt ekki vera lægri en kr. 40.000 á mánuði.

Námsmenn sem ekki búa í leigu- eða eigin húsnæði eiga ekki rétt á viðbótarframfærslu vegna húsnæðiskostnaðar.

Fjárhæð viðbótarláns vegna húsnæðiskostnaðar tekur mið af fjölskylduaðstæðum námsmanns, það er hjúskaparstöðu og fjölda barna á heimili, sbr. neðangreinda töflu:

Fjölskylduaðstæður námsmanns	Lán vegna húsnæðis kr./ECTS
Einhleypur	12.596
Sambúð, barnlaus	8.901
Sambúð, 1 barn	10.412
Sambúð, 2 börn eða fleiri	11.253
Einstæður, 1 barn	20.824
Einstæður, 2 börn eða fleiri	22.505

4.4 Styrkur og lán vegna barna.

Lánþegi sem þiggur námslán á rétt á styrk til framfærslu barns undir 18 ára aldri sem nemur einföldum barnalífeyri á mánuði ef hann uppfyllir eftirfarandi skilyrði:

1. Uppfyllir lágmarks námsframvindukröfur, sbr. grein 3.2, eða undanþágur frá þeim, sbr. greinar 3.4.1-3.4.7 og
2. fer með forsjá barns eða lánþegi er meðlagsskyldur með barninu.

Fjárhæð styrks fyrir hvert barn á framfæri námsmanns sem lýkur lágmarks námsárangri, sbr. gr. 3.4, er kr. 40.500 eða kr. 182.250 á hverri önn.

Námsmaður fær ekki styrk með barni/börnum nema hann fari með forsjá barns eða að hann greiði meðlag með barni. Ekki er heimilt að greiða bæði styrk vegna framfærslu og styrk vegna meðlags til sama námsmanns vegna sama barns. Aldrei er greitt meira með einu barni en sem nemur tvöföldum

barnastyrk. Sjóðurinn áskilur sér rétt til þess að kanna og kalla eftir gögnum hjá viðeigandi stofnunum um forsjá barns.

Þá er vakin athygli á því að námsmaður verður að eiga lánsrétt á því námsstigi sem hann stundar nám á til þess að eiga rétt á barnastyrk.

Uppfylli lánþegi ekki kröfur þessarar greinar verður veittum barnastyrk breytt í námslán.

4.5 Lán vegna ferðakostnaðar.

4.5.1 Ferðakostnaður námsmanns, maka og barna.

Lán vegna ferðakostnaðar námsmanns og fjölskyldu miðast við ákveðnar upphæðir, sem eru mismunandi eftir námslandi og námssvæði og tilgreindar eru í gr. 4.5.2 og 4.5.3. Ef maki sækir einnig um námslán á námsárinu, þá deilast ferðalán barna jafnt á milli beggja námsmanna.

4.5.2 Lán vegna ferða til námsstaðar erlendis.

Ferðalán vegna náms erlendis ákvarðast með eftirfarandi hætti þegar sótt er um námslán á skólaárinu; vegna hvers einstaklings er ferðalán til námsmanna, maka og barna eldri en tveggja ára í Danmörku, Noregi og Svíþjóð kr. 50.000, en kr. 55.000 vegna námsmanna og maka annars staðar í Evrópu, kr. 70.000 í Norður-Ameríku og kr. 110.000 vegna námsmanns og maka annars staðar. Lán vegna ferða barna yngri en tveggja ára miðast við 10% af ofangreindum fjárhæðum. Ekki er skilyrði að námsmaður framvísi gögnum vegna ferðar. Nordplus-, Erasmus- og aðrir skiptinemar sem njóta sambærilegra styrkja í námi sínu eiga ekki rétt á ferðaláni frá Menntasjóðnum.

Lán vegna ferðakostnaðar er veitt einu sinni á hverju námsári.

4.5.3 Lán vegna ferða til námsstaðar á Íslandi.

Ferðalán vegna náms á Íslandi ákvarðast með eftirfarandi hætti þegar sótt er um námslán á skólaárinu; vegna einstaklings, maka og barna eldri en tveggja ára kr. 30.000, en lán vegna ferða barna miðast við 10% af ofangreindri upphæð ef barn er yngra en tveggja ára. Skilyrði þess að námsmenn á Íslandi eigi kost á ferðaláni er að þeir eigi lögheimili a.m.k. 100 km frá höfuðborgarsvæðinu eða öðru skólasvæði. Ekki er skilyrði að námsmaður framvísi gögnum vegna ferðar.

Lán vegna ferðakostnaðar er veitt einu sinni á hverju námsári.

4.5.4 Aukaferðalán vegna röskunar á stöðu og högum námsmanns.

Heimilt er samkvæmt þessari grein að veita námsmanni aukaferðalán ef hann þarf skyndilega að fara heim vegna alvarlegra veikinda eða andláts nánustu aðstandenda. Nauðsynlegt er að leggja fram nákvæmar upplýsingar um ástæður ferðar ásamt viðeigandi læknisvottorði eða dánarvottorði. Til nánustu aðstandenda skulu t.a.m. teljast maki, börn og foreldrar námsmanns, systkini námsmanns og börn þeirra. Ef slíkt aukaferðalán er veitt greiðist það út með framfærsluláni, sbr. grein 4.5.1.

4.6 Staðaruppbót.

Heimilt er að veita viðbótarframfærslulán (staðaruppbót) í þeim löndum þar sem verulega munar á íslenskri framfærslu og framfærslu í landinu.

Einungis þeir námsmenn sem stunda staðnám í eftirfarandi löndum/borgum fá staðaruppbót:

Staðaruppbót		
Land/borg	mánuðir (ISK)	ECTS (ISK)
Bandaríkin A	107.426	16.114
Bandaríkin B	8.544	1.282
Írski Lýðveldið	13.129	1.969
Ísrael	19.310	2.897
Ítalía - Róm	43.570	6.536
Kosta Ríka	28.970	4.346
Mónakó	14.984	2.248
Sameinuðu arabísku furstadæmin	125.823	18.873
Sviss	66.946	10.042

5. KAFLI Lán vegna skólagjalda.

Lán vegna skólagjalda að frádregnum óskattskyldum skólagjaldastyrk eru veitt til grunnnáms (til grunnnáms telst aðfaranám, starfsnám og grunnháskólanám), meistaranáms og doktorsnáms, sbr. grein 3.3. Samanlögð heildarupphæð sem hægt er að fá í skólagjaldalán í öllum námsferlum er kr. 3.900.000 vegna náms á Íslandi en fyrir nám erlendis er upphæðin kr. 6.300.000.

Ef nám er skipulagt líkt og læknisfræðinám, þ.e. samfelld skipulagt nám lengra en 5 ár, er heimilt að bæta við framangreint skólagjaldahámark kr. 1.900.000.

Fyrir þá sem stunda grunnnám gildir að aldrei er veitt hærra skólagjaldalán á hverju námsári en sem nemur 1/3 af heildarupphæð til skólagjaldalána í námslandinu. Árlegt hámarkslán til skólagjalda í grunnnámi á Íslandi er því kr. 1.300.000 en kr. 2.100.000 í grunnnámi erlendis.

Fjárhæð skólagjalda í námi erlendis skal yfirfærð í íslenskar krónur miðað við gengi 1. júní 2022. Verði breyting á gengi umfram 5% lánþega í óhag þegar útgreiðslur skólagjaldalána hefjast, þ.e. 1. ágúst og 1. janúar, verður gengismunur greiddur til lánþega í formi aukaláns.

Ef lánþegi skiptir um námsland er reiknað út hversu hátt hlutfall hann hafði áður nýtt sér af skólagjaldahámarki fyrra námslands og það hlutfall notað áfram í næsta námslandi þegar svigrúm fyrir frekara skólagjaldaláni er fundið.

Einungis er veitt lán vegna árlegra skólagjalda umfram kr. 75.000 sem námsmaður greiðir svo sannanlegt sé. Eftirfarandi kostnaður er ekki innifalinn í skólagjöldum; námsferðir eða aðrar ferðir, gisting, fæði, tölvu- eða annar tækjabúnaður, efnis- eða bókakostnaður eða annar sambærilegur kostnaður. Sjóðurinn áskilur sér rétt til að óska eftir sundurliðun skólagjalda og þar sem við á draga frá skólagjaldaláninu allan framangreindan kostnað áður en skólagjaldalán er afgreitt.

Einungis er heimilt að veita skólagjaldalán fyrir námi í einum námsferli á hverju misseri eða önn námsársins. Enn fremur er almennt ekki heimilt að veita skólagjaldalán vegna námskeiða sem tekin eru utan námsbrautar.

Námsmaður verður að skila lánshæfum námsárangri, sbr. grein 3.2, til að eiga rétt á skólagjaldaláni á námstímanum.

Heimilt er að greiða út lán vegna skólagjalda í upphafi annar/misseris. Aldrei er greitt út hærra skólagjaldahlutfall fyrir fram við upphaf misseris en sem nemur fullu námi (30 ECTS-einingar) á því misseri.

Sömu reglur gilda um lánsrétt milli námsstiga og hvernig lánseiningar dragast frá einingarétti, sbr. grein 3.3, þó svo námsmaður þiggi eingöngu námslán fyrir skólagjöldum.

Tekjur námsmanns geta haft áhrif á upphæð skólagjaldalána, sbr. grein 7.2. Þá er vakin athygli á því að námsmaður verður að eiga lánsrétt á því námsstigi sem hann stundar nám á til þess að eiga rétt á skólagjaldaláni.

Ef lánþegi hefur áður fengið afgreitt skólagjaldalán í erlendri mynt samkvæmt eldri reglum er reiknað út hversu hátt hlutfall hann hafði áður nýtt sér af skólagjaldahámarki og það hlutfall notað áfram þegar svigrúm fyrir frekara skólagjaldaláni er fundið.

6. KAFLI Önnur lán.

6.1 Lán vegna sjúkratrygginga.

Námsmenn sem greiða háar sjúkratryggingar geta sótt um lán til að mæta þeim kostnaði. Hámark framfærslu vegna sjúkratrygginga er kr. 350.000 á hverju námsári. Viðmiðunargengi sem sjóðurinn notast við er 1. júní 2022. Heimilt er að veita lán til greiðslu hæfilegs kostnaðar vegna mæðraskoðunar og ungbarnaeftirlits erlendis ef ljóst er að hvorki tryggingaraðili námsmannsins né viðkomandi sveitarfélag á Íslandi taki þátt í greiðslu kostnaðar. Einnig er heimilt á námstíma að veita lán til greiðslu ferðakostnaðar ef barnshafandi námsmaður eða maki námsmanns erlendis kýs, vegna óhóflegs kostnaðar erlendis, að fæða barn á Íslandi. Óheimilt er að taka tillit til sjúkrakostnaðar sem Tryggingastofnun ríkisins hefur synjað að greiða

6.2 Lán vegna námsmanna sem búa hjá efnalitlum forráðamönnum.

Heimilt er að veita námsmanni sem býr í foreldrahúsum viðbótarlán vegna húsnæðis eins og hann væri í leigu- eða eigin húsnæði ef tekjur foreldra eða foreldris og sambúðaraðila foreldris, ef því er að skipta, eru undir viðmiðunarmörkum. Viðmiðunarmörk í þessu sambandi svara til kr. 5.127.000 hjá einstæðu foreldri eða kr. 10.254.000 hjá hjónum eða sambúðarfólki, sbr. grein 4.3.

6.3 Lán vegna maka.

Aðstæður sem geta leitt til þess að framfærsla námsmanns í hjónabandi/skráðri sambúð hækkar vegna maka eru m.a. eftirfarandi:

1. Veikindi eða örorka maka samkvæmt læknisvottorði sem sýnir fram á að maki sé óvinnufær með öllu.
2. Námsmaður og maki hafa langveikt eða fatlað barn á framfæri sínu og maki starfar ekki utan heimilis vegna umönnunar barnsins. Skilyrði er að barnið hafi lögheimili hjá námsmanni og maka og að læknisvottorði sé framvísað.
3. Námsmaður og maki eru búsett erlendis og hafa barn á framfæri sínu og maki á ekki rétt á atvinnuleyfi í námslandinu.

Ef veitt er lán vegna maka bætist við 50% af framfærslu námsmanns. Tekjur maka koma til frádráttar á láninu, sbr. grein 7.1.

Ekki er veitt makalán ef maki er sjálfur lánþegi á sömu önn.

Sjóðurinn áskilur sér heimild til þess að óska eftir því að trúnaðarlæknir sjóðsins á hverjum tíma afli upplýsinga hjá viðkomandi lækni um innsent læknisvottorð og gefi umsögn um efni þess. Verði slíkar upplýsingar ekki veittar getur sjóðurinn litið svo á að fullnægjandi umsókn hafi ekki verið skilað.

7. KAFLI

Tekjur.

7.1 Tekjur og námsstyrkir.

Allar skattskyldar tekjur námsmanns (og maka ef sótt um makalán) sem mynda tekjustofn sem og launatekjur sem greiddar eru embættismönnum, fulltrúum og öðrum starfsmönnum sem starfa hjá alþjóðastofnunum eða ríkjasamtökum á árinu 2022 teljast til tekna við útreikning á láni og geta haft áhrif á veitta aðstoð á námsárinu. Hafi námsmaður tekjur í erlendri mynt eru tekjur hans yfirfærðar í íslenskar krónur miðað við gengi 1. júní 2022.

Skattskyldir náms- og rannsóknarstyrkir og kennslulaun, t.d. „teaching assistantship“ og „utbildningsbidrag“, reiknast sem tekjur.

Styrkir sem veittir eru á vegum menntaáætlana Nordplus, Erasmus eða annarra sambærilegra áætlana koma ekki til frádráttar á námsláni.

7.2 Frádráttur frá tekjum.

7.2.1 Frítekjumark.

Frítekjumark námsmanns er kr. 1.483.000 á árinu 2022. Ef tekjur námsmanns eru hærri en frítekjumarkið, þá koma 45% af umframtekjum til frádráttar á námsláni. Ef veitt eru makalán, þá hækkar sameiginlegt frítekjumark námsmanns og maka í kr. 2.224.500 og 45% af sameiginlegum umframtekjum námsmanns og maka á árinu 2022 koma til frádráttar á námsláni.

Heimilt er að fimmfalda frítekjumark námsmanns enda liggja fyrir að hann hafi ekki verið á námslánum hjá sjóðnum sl. 6 mánuði.

Frádrætti vegna tekna skal að jafnaði dreift jafnt á 60 ECTS-einingar.

7.2.2 Annar frádráttur

Til viðbótar frítekjumarki geta eftirfarandi tilfelli leitt til frekari frádráttar á tekjum námsmanns:

1. Skólagjöld sem námsmaður fær ekki lánað fyrir vegna þess að hann hefur fullnýtt skólagjalda-rétt sinn samkvæmt kafla 5.
2. Föst afborgun námsláns sem til fellur og greidd er á aðstoðartímabilinu.

7.2.3 Séreignarsparnaður greiddur út árið 2022.

Umsækjendur um námslán sem fá greiddan út séreignarsparnað á árinu 2022 geta óskað eftir því að hann verði undanþeginn við útreikning á námsláni skólaárið 2022-2023. Sækja verður um leiðréttingu vegna skólaársins fyrir 1. maí 2023.

7.2.4 Tekjur vegna vinnu í bakvarðasveit.

Námsmenn geta óskað eftir því að tekjur sem aflað er vegna vinnu fyrir bakvarðasveitir heilbrigðis- og velferðarþjónustunnar og bakvarðasveit lögreglunnar komi til frádráttar við útreikning á námsláni skólaárið 2022-2023.

Til þess að eiga rétt á því að tekjur sem aflað var við vinnu í bakvarðasveit verði dregnar frá heildartekjum ársins við útreikning á láni þarf námsmaður að sýna fram á að hafa starfað í bakvarðasveit og leggja fram launaseðla eða önnur gögn því til staðfestingar. Sækja þarf um þessa undanþágu sérstaklega og gildir hún fyrir skólaárið 2022-2023 vegna tekna ársins 2022.

7.3 Upplýsingaskylda násmanns vegna tekna.

7.3.1 Tekjuáætlun.

Þegar námsmaður sækir um námsaðstoð hjá sjóðnum er honum skylt að áætla tekjur sínar (og maka ef sótt um makalán) á árinu 2022. Þær tekjuupplýsingar eru notaðar þegar lánsfjárhæð násmanns og væntanlegar útgreiðslur eru reiknaðar út.

7.3.2 Endanleg tekjuáætlun.

Áður en uppgjör haustannar 2022 á sér stað og mánaðarlegar útgreiðslur vorannar 2023 hefjast verða allir umsækjendur að gera nýja tekjuáætlun yfir tekjur sem þeir öfluðu á árinu 2022. Sjóðurinn áskilur sér rétt til að breyta ófullnægjandi tekjuáætlun með hliðsjón af upplýsingum um tekjur viðkomandi í staðgreiðsluskrá ríkisskattstjóra.

Samtímagreiðslur til násmanna sem ekki hafa skilað endanlegri tekjuáætlun síðasta árs fyrir 1. apríl 2023 eru stöðvaðar þar til endanleg tekjuáætlun berst.

7.3.3 Skattframtal.

Sjóðurinn hefur heimild til að krefjast staðfesta tekjuupplýsinga (skattframtals) frá öllum umsækjendum vegna tekna ársins 2022 áður en lokauppgjör námsársins fer fram eftir vorönn 2023.

7.3.3.1 Íslenskt skattframtal.

Sjóðurinn mun sækja framtalsupplýsingarnar til ríkisskattstjóra fyrir alla umsækjendur á námsárinu 2022-2023 sem bera almenna skattskyldu á Íslandi vegna ársins 2022. Komi síðar í ljós tekjumunur á innsendu og staðfestu skattframtali (útsvarsskrá), verður lánsáætlun viðkomandi endurreiknuð út frá nýjum tekjuupplýsingum.

7.3.3.2 Skattframtal frá öðrum Norðurlöndum.

Námsmenn á öðrum Norðurlöndum þurfa að skila staðfestum upplýsingum um tekjur fyrir árið 2021 í búsetulandinu (námslandinu). Í Danmörku „årsopgørelse“, í Noregi „skatteopgjør“ og í Svíþjóð „slutlig skatt“. Þetta er óháð því hvort viðkomandi sé líka framtalsskyldur á Íslandi eða ekki.

7.3.3.3 Framtal í öðrum löndum.

Námsmenn í öðrum löndum sem ekki bera almenna skattskyldu á Íslandi vegna ársins 2022 verða að skila staðfestum tekjuupplýsingum ársins 2022 frá búsetulandinu.

8. KAFLI

Útborgun námslána og ofgreidd lán.

8.1 Útgreiðsla námslána.

8.1.1 Almennt.

Útreikningur á námsláni og útgáfa lánsáætlana vegna skólaársins 2022-2023 hefst í júlí/ágúst 2022.

Lánþegar undirrita skuldabréf fyrir hverja útborgun láns með rafrænum hætti.

Skilyrði fyrir því að uppgjör láns í lok annar fari fram, mánaðarlegar greiðslur hefjist á síðari önnum námsársins eða fyrirframgreidd skólagjöld séu greidd út, er að búið sé að skila öllum nauðsynlegum

gögnum og upplýsingum s.s. um tekjur, sbr. gr. 7.3, námsárangur, sbr. grein 3.2 og/eða ganga frá endurgreiðslu vegna ofgreiðslu, sbr. grein 8.2.1

Útborgun láns er háð því skilyrði að lánþegi hafi gefið út skuldabréf í eigin nafni til tryggingar láninu. Lánið greiðist inn á reikning viðkomandi lánþega í viðskiptabanka eða sparisjóði á Íslandi sem skal vera á nafni námsmanns.

Síðasti dagur útborgunar vegna námsársins 2022-2023 er til og með 15. janúar 2024. Eftir þann tíma er hvorki hægt að afgreiða lán né gera athugasemdir við afgreiðslu láns á námsárinu. Skili námsmaður ekki tilskildum lágmarks námsárangri eftir viðkomandi skólaár eru fyrirframgreidd lán endurkræf samkvæmt reglum um ofgreidd lán, sbr. kafla 8.2.

8.1.2 Fyrirframgreidd námslán.

Greiðsla mánaðarlegra framfærslulána til þeirra námsmanna sem óska eftir samtímagreiðslum hefjast á eftirfarandi tímum:

Misseraskólar	
Haustönn	1. október 2022
Vorönn	1. febrúar 2023
Sumarönn	1. júní 2023
Fjórðungaskólar	
Haustönn	1. nóvember 2022
Vetrarönn	1. febrúar 2023
Vorönn	1. maí 2023
Sumarönn	1. ágúst 2023

Skilyrði fyrir því að mánaðarlegar greiðslur hefjist á síðari önnum námsársins er að uppgjör á fyrri önnum sé lokið, sbr. gr. 8.1.1.

Greiðsla skólagjaldalána til námsmanna sem óska eftir fyrirframgreiðslu hefjast að öllu jöfnu í byrjun mánaðar á eftirfarandi tímum:

Haustönn	ágúst 2022
Vetrarönn	janúar 2023
Vorönn	janúar 2023
Sumarönn	maí 2023

Skilyrði fyrir því að fá fyrirframgreidd skólagjöld er að uppgjör á fyrri önnum sé lokið, sbr. gr. 8.1.1.

Aldrei er greitt út herra skólagjaldahlutfall fyrir fram við upphaf misseris/annar en sem nemur fullu námi (30 ECTS-einingar) á því misseri eða sambærilegum einingum á önn í fjórðungaskólum (20 ECTS-einingar). Heimilt er að endurskoða það þegar námsframvinda liggur fyrir og uppgjör láns á því misseri eða önn í fjórðungaskóla stendur yfir.

8.1.3 Eftirgreidd námslán.

Greiðsla framfærslulána og skólagjaldalána til námsmanna sem óska eftir að fá greitt eftir hverja önn hefjast að öllu jöfnu um miðjan mánuð á eftirfarandi tímum:

Haustönn	janúar 2023
Vetrarönn	mars 2023
Vorönn	maí 2023
Sumarönn	ágúst 2023

Skilyrði er að námsmaður hafi lagt fram gögn um námsárangur sinn, tekjuáætlun eða skattframtal og aðrar þær upplýsingar sem máli skipta, sbr. gr. 8.1.1.

Síðasti dagur útborgunar vegna námsársins 2022-2023 er til og með 15. janúar 2024. Eftir þann tíma er hvorki hægt að afgreiða lán né gera athugasemdir við afgreiðslu láns á námsárinu. Skili námsmaður ekki tilskildum lágmarks námsárangri eftir viðkomandi skólaár eru fyrirframgreidd lán endurkræf samkvæmt reglum um ofgreidd lán, sbr. kafla 8.2.

8.1.4 Skuldabréf og bankareikningar.

Útborgun láns er háð því skilyrði að lánþegi hafi gefið út skuldabréf í eigin nafni til tryggingar láninu. Lánið greiðist inn á reikning viðkomandi lánþega í viðskiptabanka eða sparisjóði á Íslandi sem skal vera á nafni námsmanns.

8.2 Ofgreidd lán.

8.2.1 Ofgreidd lán.

Komi í ljós að námsmaður hafi fengið lán án þess að hafa uppfyllt skilyrði sjóðsins eða fær greitt herra lán en hann á rétt á, t.d. vegna vanáætlaðra tekna, ófullnægjandi námsárangurs eða annarra ástæðna, ber honum að endurgreiða lánið sérstaklega með verðbótum frá útborgunardegi.

Hafi námsmaður sótt um námslán á næsta misseri á eftir því misseri sem ofgreiðslan tilheyrði, og hið óafgreidda námslán er jafnhátt eða herra en ofgreiðslan, skuldajafnar sjóðurinn skuld vegna ofgreiðslu innan sama lánaflokks við óafgreitt námslán sem námsmaður á von á.

Sé ekki hægt að skuldajafna ofgreitt lán, sbr. 2. mgr. þessarar greinar, hefur námsmaður val um að staðgreiða ofgreiðsluna eða samþykkja sérstakt endurgreiðsluskuldabréf.

Frekari námsaðstoð er stöðvuð þar til gengið hefur verið frá ofgreiddu láni.

8.2.2 Skuldabréf.

Skuldabréf vegna ofgreiddra lána skulu bera vexti í samræmi við ákvörðun Seðlabanka Íslands um almenna vexti af óverðtryggðum lánnum og leggjast vextirnir á þá fjárhæð sem námsmanni ber að endurgreiða frá útborgunardegi hins ofgreidda láns. Fyrsti vaxtadagur er skilgreindur í skuldabréfi og tekur mið af þeim degi er skuldabréfið er útbúið hjá sjóðnum. Lántaka ber að útvega sjálfskuldarábyrgð til tryggingar á skuldinni. Lánstími skal að meginreglu til ekki vera lengri en 18 mánuðir.

8.2.3 Innheimta.

Ofgreiðsla láns kemur til innheimtu eftir að námsárangur og önnur gögn eiga að hafa borist sjóðnum. Geri námsmaður ekki upp ofgreitt lán innan tilskilins frests er námslánaskuldabréf hans fært til innheimtu, sbr. grein 11.1, og innheimta skal hið ofgreidda lán sem sérstaka afborgun af námslánaskuld hans.

9. KAFLI

Röng upplýsingagjöf og leiðréttingar.

9.1 Vísitandi villandi upplýsingar.

Ef námsmaður hefur vísitandi veitt sjóðnum rangar eða villandi upplýsingar fellur öll námsaðstoð við hann niður og aðstoð sem hann kann að hafa fengið vegna slíkra upplýsinga ber námsmanni að endurgreiða með verðbótum frá útborgunardegi. Þetta á m.a. við ef sannað þykir að námsmaður hafi gefið upp rangar tekjur samkvæmt skilgreiningu sjóðsins um tekjur, þegar viðkomandi skattári er lokið.

9.2 Leiðréttingar sjóðsins.

Verði mistök við veitingu námsláns ber að leiðrétta þau strax og upp kemst. Námsmönnum er eindregið bent á að kynna sér vandlega þau ákvæði í þessum úthlutunarreglum sem eiga við hverju sinni og stuðla að því að slík mistök leiðrétist sem fyrst. Námsmanni skal tilkynnt um slík mistök, þau leiðrétt eins fljótt og auðið er og námsmaður endurgreiðir ofgreidd lán ef við á.

10. KAFLI

Ábyrgðir.

10.1 Sjálfskuldarábyrgð.

Ábyrgðar á námsláni er krafist ef lánþegi telst ekki tryggur. Lánþegi telst ekki tryggur þegar hann er á vanskilaskrá, bú hans er í gjaldþrotameðferð eða ef sjóðurinn hefur þurft að afskrifa lán gagnvart viðkomandi.

Þeir sem gerast ábyrgðarmenn á námsláni takast á hendur sjálfskuldarábyrgð á námslánaskuldinni en slík ábyrgð gerir ábyrgðarmanni skylt að greiða skuldina sem hann er í ábyrgð fyrir strax og í ljós kemur að lántakandi hefur ekki staðið við skuldbindingar sínar um að greiða af láninu.

Sjóðurinn getur innheimt ábyrgðina beint hjá ábyrgðarmanni og þarf ekki að gera sérstakar tilraunir til að fá skuldina greidda hjá lántakanda áður. Þó getur sjóðurinn ekki gengið að ábyrgðarmanni fyrir

en staðreynt hefur verið að lántakandi hafi ekki greitt af láninu á gjalddaga. Þetta á þó ekki við verði lántakandi úrskurðaður gjaldþrota en þá fellur lánið allt í gjalddaga í samræmi við lög um gjaldþrotaskipti o.fl. nr. 21/1991.

Sjálfskuldarábyrgð skal ætíð bundin við ákveðna hámarksfjárhæð sem breytist í samræmi við vísitölu neysluverðs en auk þess tekur sjálfskuldarábyrgðin til greiðslu vaxta, dráttarvaxta og alls kostnaðar sem leiða kann af vanskilum skuldarinnar þar með talin réttargjöld og innheimtuþóknun.

Tilnefnd ábyrgðarfjárhæð ábyrgðarmanns miðast við tilgreinda vísitölu og skal að jafnaði ekki vera hærri en 7 m.kr. fyrir hvern námsmann. Ábyrgðarmanni er þó heimilt að veita ábyrgð umfram framangreinda hámarksábyrgð vegna láns sem námsmanni reiknast á því námsári sem uppreiknuð ábyrgð hans nær 7 m.kr. Lágmarksábyrgð er 100 þús. kr.

10.1.1 Skilyrði sem ábyrgðarmenn þurfa að uppfylla.

Ábyrgðarmaður staðfestir með undirskrift sinni á skuldabréf eða ábyrgðaryfirlýsingu að hann hafi kynnt sér ákvæði skuldabréfsins og niðurstöðu greiðslumats og ef við á yfirlit úr vanskilaskrá.

Ábyrgðarmenn skulu vera orðnir 18 ára og fjárráða. Ábyrgðarmenn skulu ekki vera eldri en 50 ára nema um sé að ræða foreldra námsmanns. Ábyrgð lögpersónu í stað einstaklings er háð samþykki Menntasjóðsins og að um sé að ræða opinbera stofnun eða fjármálastofnun sem Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands hefur eftirlit með. Sjóðnum skal þá heimilt, með samþykki lánþega, að innheimta gjald fyrir ábyrgðaraðilann við útborgun lánsins. Að öðru leyti gilda um ábyrgð lögpersónu sömu reglur og almennt gilda um sjálfskuldarábyrgð einstaklinga.

Ábyrgðarmenn skulu að jafnaði vera íslenskir ríkisborgarar með lögheimili á Íslandi. Óheimilt er að samþykkja ábyrgðarmenn fyrir námsláni sem eru á vanskilaskrá, í vanskilum við sjóðinn eða bú þeirra sé í, eða hafi verið tekið til gjaldþrotameðferðar. Ábyrgðarmaður skal jafnframt undirgangast mat á lánshæfi sem þarf að vera fullnægjandi að mati sjóðsins.

Breytist staða ábyrgðarmanns þannig að hann telst ekki lengur uppfylla ofangreind skilyrði þá skal lántakandi útvega nýjan ábyrgðarmann fyrir námsláni sínu áður en hann fær frekari lán afgreidd hjá sjóðnum. Eldri ábyrgð fellur þó ekki úr gildi nema henni sé sagt upp og nýr ábyrgðarmaður sem sjóðurinn samþykkir ábyrgist fyrri lánveitingar.

10.1.2 Réttarstaða ábyrgðarmanna og endurkröfur.

Séu ábyrgðarmenn fleiri en einn bera þeir óskipta sameiginlega (solidaríska) ábyrgð gagnvart sjóðnum. Þegar ábyrgðarhluti ábyrgðarmanna er skiptur, t.d. í þeim tilvikum sem lán hafa verið sameinuð við endurgreiðslu, getur ábyrgðarmaður greitt upp sinn ábyrgðarhluta ásamt vöxtum og kostnaði verði vanskil á námslánaskuld.

Á meðan lán hefur ekki verið gjaldfellt getur ábyrgðarmaður haldið láninu í skilum. Ábyrgðarmaður getur óskað eftir því við sjóðinn að greiðslunni skuli ráðstafað til lækkunar á þeim hluta heildarskuldarinnar sem hann ábyrgðist.

Ákvæði skuldabréfs um undanþágur frá endurgreiðslu gilda ekki gagnvart ábyrgðarmanni sem ábyrgð hefur fallið á og tekið hefur að sér endurgreiðslu lánsins.

Látist ábyrgðarmaður getur lántakandi sem ekki er í skilum við Menntasjóðinn útvegað nýjan ábyrgðarmann sem uppfyllir ofangreind skilyrði en að öðrum kosti taka erfingjar hins látna við ábyrgðinni eftir almennum reglum ef erfingjar hafa á annað borð tekið á sig ábyrgð á eignum og skuldum dánarbúsins.

Ábyrgðarmaður getur sagt upp ábyrgðinni. Beiðni um slíkt skal senda í gegnum „Mitt lán“. Áhrif þess eru þó eingöngu þau að skyldur hans aukast ekki umfram það sem þegar hefur verið samið um. Ábyrgðarmaðurinn ber engu að síður áfram ábyrgð á þeim lánnum sem þegar hafa verið veitt. Uppsögnin tekur gildi um leið og sjóðurinn hefur tilkynnt lántakanda um uppsögnina.

10.1.3 Veðtrygging.

Óski námsmaður eftir að setja fasteign á Íslandi að veði til tryggingar námsláni þarf hann að leggja fram eftirfarandi gögn: veðbókarvottorð, afrit síðustu greiðsluseðla vegna áhvílandi lána, fasteigna- og brunabótamat.

Við veðtryggingu námslána er miðað við að áhvílandi lán, að viðbættu láni frá sjóðnum fari ekki yfir 85% af fasteignamati íbúðarhúsnæðis og sé innan við 85% af brunabótamati. Jafnframt er heimilt

að fara fram á verðmat löggilts fasteignasala og skal þá miðað við að lán frá sjóðnum fari ekki yfir 80% af verðmati. Ekki er heimilt að setja erlenda fasteign að veði til tryggingar námsláni.

11. KAFLI

Skuldabréf færð til innheimtu.

11.1 Skuldabréf almennt.

Skuldabréf er gefið út við hverja úthlutun Menntasjóðs námsmanna á námstímanum. Við hverja úthlutun skal eldra skuldabréf sameinað hinu nýja þannig að á hverju nýju skuldabréfi komi fram upphæð heildarskuldar námsmanns eins og hún er á útgáfudegi skuldabréfsins að meðtöldum áföllnum verðbótum. Við útgáfu á nýju skuldabréfi fyrir samantekinni heildarfjárhæð fellur eldra bréf úr gildi. Endurgreiðsla námslánsins fer fram á grundvelli síðasta skuldabréfsins sem námsmaður gefur út. Þá skal við frágang skuldabréfs metið hvort námsmaður eigi rétt á niðurfellingu hluta námsláns við námslok, sbr. 12. kafla úthlutunarreglnanna.

11.2 Skuldabréf færð til innheimtu.

Skuldabréf eru færð til innheimtu þegar námsmaður hættir að þiggja lán hjá Menntasjóði námsmanna og er miðað við lok síðasta aðstoðartímabils. Á það jafnt við um námsmenn sem ljúka ekki fullnægjandi námsárangri, ljúka ekki námi, og námsmenn sem halda áfram námi án þess að taka námslán. Telst sá tímapunktur námslok í skilningi laga um Menntasjóð námsmanna nr. 60/2020.

Þegar frágangur hefst á skuldabréfum og þau færð til innheimtu eru lántakanda sendar sundurliðaðar upplýsingar um útgreiðslur lána skuldabréfa og honum veittur 14 daga frestur til að gera athugasemdir. Jafnframt er ábyrgðarmanni, þar sem við á, sendar upplýsingar um þá upphæð á skuldabréfi sem hann er ábyrgur fyrir.

11.3 Endurgreiðslur hefjast.

Endurgreiðslur á lánnum teknum samkvæmt lögum um Menntasjóð námsmanna nr. 60/2020 (H-lán) hefjast einu ári eftir námslok.

Endurgreiðslur á lánnum teknum samkvæmt lögum nr. 21/1992 (G-lán) hefjast tveimur árum eftir námslok.

Námslokadagur telst síðasti dagur þeirrar annar sem námsmaður naut síðast námsaðstoðar frá Menntasjóðnum. Þeir dagar sem skulu teljast lokadagar hverrar annar eru eftirfarandi:

Haustönn	31. janúar
Vetrarönn	30. apríl
Vorönn	30. júní
Sumarönn	30. september

11.4 Frestun á frágangi skuldabréfs og námshlé.

Námsmönnum er heimilt að gera hlé á lántöku án þess að skuldabréf sé fært til innheimtu. Lengd samfellds hlés sem heimilt er að taka án þess að skuldabréf sé fært til innheimtu er eitt ár.

Þó má fresta frágangi skuldabréfs að hámarki í fjögur ár frá því að fyrsta aðstoð hjá sjóðnum var veitt, stundi námsmaður áfram lánshæft nám án þess að taka námslán. Sækja þarf um frestun á því að skuldabréf sé fært til innheimtu í síðasta lagi á fyrstu önn eftir árs hlé. Umsókn um nýtt námslán á fyrstu önn eftir árs hlé, telst ígildi umsóknar um frestun á frágangi skuldabréfs. Umsóknarfrestur um frestun á því að skuldabréf sé fært til innheimtu tekur mið af því hvenær á námsárinu fyrsta önn eftir eins árs hlé á sér stað.

Þeir námsmenn sem skiluðu síðast inn lánshæfum námsárangri til sjóðsins sumarönn eða vorönn 2021 geta sótt um frestun á frágangi skuldabréfs til innheimtu til og með 15. október 2022. Í kjölfarið á umsókn þurfa námsmenn að sýna fram á lánshæfan námsárangur námsárið 2021-2022 eða staðfesta að þeir séu skráðir í lánshæft nám á haustönn 2022.

Þeir námsmenn sem skiluðu síðast inn lánshæfum námsárangri til sjóðsins haust 2021 geta sótt um frestun á frágangi skuldabréfs til innheimtu til og með 15. febrúar 2023. Í kjölfar umsóknar þurfa námsmenn að sýna fram á lánshæfan námsárangur á vorönn 2022, haustönn 2022 eða staðfesta að þeir séu skráðir í lánshæft nám á vorönn 2023.

Staðfesting á námsárangri og öðrum gögnum skal skilað strax í lok þeirrar annar sem frestsókn byggir á.

Ef námsmaður gerir lengra hlé á námi sínu en heimilt er samkvæmt þessari grein skal skuldabréf fært til innheimtu. Þegar námsmaður hefur aftur nám að loknu slíku námshléi skal líta á það sem nýtt nám (nýr námsferill) og verður námsmaður að taka nýtt lán. Námsmaður greiðir jafnframt afborganir af eldra skuldabréfi, sjá þó 15. kafla úthlutunarreglna um frestun á afborgun á meðan á námi stendur.

12. KAFLI

Námsstyrkur við námslok.

Ljúki námsmaður prófgráðu á þeim tíma sem skipulag skólans á náminu gerir ráð fyrir á hann rétt á námsstyrk sem nemur 30% niðurfærslu á höfuðstól námslánaskuldarinnar ásamt verðbótum á þeim degi sem skuldabréf er fært til innheimtu.

Námsstyrkur er einungis veittur vegna náms sem er skipulagt sem fullt nám í að lágmarki tvær annir, þ.e. sem nemur að lágmarki 60 ECTS-einingum eða ígildi þeirra.

Svigrúm námsmanna til seinkunar í námi án þess að réttur til námsstyrks skerðist er eftirfarandi:

1. Eitt ár umfram þann tíma sem skipulag iðn-, starfs- og aðfaranáms kveður á um.
2. Eitt ár umfram þann tíma sem skipulag bakkalárs- og meistaranáms kveður á um.
3. Sex mánuðir umfram þann tíma sem skipulag diplómanáms kveður á um.
4. Tvö ár umfram þann tíma sem skipulag doktorsnáms kveður á um.

Undanþágur frá námsframvindu samkvæmt greinum 3.4.1 – 3.4.6 teljast ekki til seinkunar í námi.

Áður en hægt er að veita námsmanni styrk þurfa að liggja fyrir staðfestar upplýsingar um hvenær nám hans hófst og hvenær því lauk með afriti af staðfestingu á lokaprófi. Námsmaður ber ábyrgð á því að sjóðnum berist slíkar upplýsingar. Að jafnaði er miðað við að staðfesting verði að hafa borist innan 6 mánaða frá námslokum.

13. KAFLI

Ákvæði skuldabréfa.

Endurgreiðslur námslána taka mið af ákvæðum hvers skuldabréfs og þeim lögum sem í gildi voru þegar lánin voru tekin. Að öðru leyti gilda samþykktar úthlutunarreglur sjóðsins hverju sinni.

Fylgiskjöl vegna umsókna tengd endurgreiðslum skulu berast sjóðnum eigi síðar en einum mánuði eftir að umsóknarfrestur rennur út. Að öðrum kosti er litið svo á að greiðandi sé fallinn frá umsókn og er sjóðnum þá heimilt að fella umsóknina úr gildi. Í þeim tilvikum sem greiðandi hefur fengið breytingu á framtali frá skattayfirvöldum er heimilt að taka tillit til þess þótt gögn berist eftir framangreindan frest, að því gefnu að umsókn þess efnis berist fyrir umsóknarfrest hvers umsóknarárs, sbr. 15. kafla.

13.1 Vextir og önnur lánakjör H-lána.

13.1.1 Vaxtakjör.

Vextir H-lána eru breytilegir og byggja á vaxtakjörum sem ríkissjóði bjóðast á markaði að viðbættu föstu vaxtaálagi 0,8%, sem tekur mið af væntum afföllum af endurgreiðslu námslána. Þrátt fyrir framangreint er vaxtaþakið 4% af verðtrygðum lánum og 9% af óverðtrygðum lánum.

13.1.2 Lánskjör og vextir meðan á námi stendur.

Lán samkvæmt lögum um Menntasjóð námsmanna nr. 60/2020 eru verðtryggð en vaxtalaus fram að námslokadegi. Verðtrygging reiknast frá fyrsta degi næsta mánaðar eftir útborgun. Fáir námsmaður greitt út lán eftir námslokadag, reiknast vextir á þá greiðslu frá næsta degi eftir útborgun. Verðtryggingin miðast við breytingar á vísitölu neysliverðs.

13.1.3 Lánskjör eftir námslokadag.

Eftir að námslokadagur hefur verið ákveðinn er námslánaskuld reiknuð og grunnvísitala skuldabréfs er miðuð við vísitölu neysliverðs á námslokadegi. Næsti dagur á eftir námslokadegi er fyrsti vaxtadagur skuldabréfs. Meginregla endurgreiðsluskilmála skuldabréfs er að skuldabréfið sé verðtryggt og endurgreiðslutíminn háður lánsfjárhæð sem þó er háð þeim skilyrðum að lánið verði endurgreitt áður en lánþegi nær 66 ára aldri. Þegar skuldabréf er fært til innheimtu er lántaka heimilt að velja hvort skuldabréfið skuli vera verðtryggt eða óverðtryggt. Þá getur lántaki einnig valið hvort endurgreiðslufyrirkomulag bréfsins skuli vera háð lántökufjárhæð eða háð tekjum, sbr. nánar 14. kafla. Háfi lántaki

ekki upplýst sjóðinn um hvort hann velji ofangreinda skilmála á skuldabréfi sínu áður en skuldabréf er fært til innheimtu skal miða við framangreinda meginreglu um að skuldabréf sé jafngreiðslulán og verðtryggt, sbr. töflu í kafla 14.2.2 um fjölda endurgreiðsluára.

14. KAFLI Endurgreiðslur.

14.1 Endurgreiðslutími.

Lánþega er heimilt að greiða inn á eða greiða upp námslán fyrr en ákvæði skuldabréfs kveða á um án viðbótarkostnaðar.

Einstaklingur sem greiðir upp eða inn á námslánaskuldabréf samkvæmt eldri lögum um Lánasjóð íslenskra námsmanna (Lánaflokkar V, S, R og G) á rétt á afslætti aukainnborgunar sem nemur 5-15% af ógjaldföllnum eftirstöðvum skuldabréfs fyrir greiðslu. Einungis er veittur afsláttur af greiðslum sem eru umfram lögbundnar árlegar endurgreiðslur. Til þess að eiga rétt á afslætti aukainnborgunar mega ekki vera færri en 30 dagar í næsta reglulega gjalddaga frá greiðslu. Hlutfall afsláttar ræðst af eftirstöðvum námslána greiðanda og er 5% ef skuld lántaka er 1 milljón kr. eða lægri, hækkar línulega eftir það og verður að hámarki 15% séu eftirstöðvar 4,8 m.kr. eða hærri. Beiðni um aukainnborgun skal berast í gegnum heimasvæði greiðanda inn á „Mitt lán“. Ekki er hægt að fá afslátt vegna innborgunar eða uppgreiðslu H-láns.

Einstaklingar eiga ekki rétt á afslætti vegna aukainnborgunar inn á námslán nema endurgreiðsla á einu eða fleiri námslána hans sé hafin.

Sækja þarf um afslátt vegna aukainnborgunar/uppgreiðslu inn á „Mitt lán“ og dregst hann frá heildarskuld lánsins þegar greitt er. Í þeim tilvikum sem annar en skuldari námsláns greiðir upp eða inn á námslán skal sækja um afsláttinn innan þriggja mánaða frá greiðslu og senda beiðni þess efnis á menntasjodur@menntasjodur.is þar sem afsláttur skal endurgreiddur til þess aðila sem greiddi inn á námslánið.

14.2 Árleg endurgreiðsla.

14.2.1 Endurgreiðslur námslána.

Endurgreiðslur námslána eru 1. dag hvers mánaðar og skiptast í annars vegar jafngreiðslulán þar sem endurgreiðslutími fer eftir fjárhæð lánsins og hins vegar tekjutengd lán þar sem endurgreiðsla fer eftir tekjum lántaka en þó með ákveðinni fastri lágmarksfjárhæð, sjá nánar grein 14.2.3.

Einungis þeir námsmenn sem ljúka námi áður eða á því ári þegar 40 ára aldri er náð hafa heimild til að velja tekjutengdar afborganir.

14.2.2 Endurgreiðslufyrirkomulag háð lántökufjárhæð.

Lán skulu vera endurgreidd sem jafngreiðslulán með mánaðarlegum endurgreiðslum 1. dag hvers mánaðar. Lengd lánstíma tekur mið af heildarfjárhæð skuldabréfsins og aldri lántaka þar sem lántaki skal greiða upp lánið fyrir 66 ára aldur. Endurgreiðslur verða eftirfarandi:

Námslánaskuld			Endurgreiðslutími (ár)	Árlegar endurgreiðslur*	
				Lægsta	Hæsta
0	-	399.999	2	0	200.000
400.000	-	799.999	4	100.000	200.000
800.000	-	1.599.999	6	133.333	266.667
1.600.000	-	2.399.999	8	200.000	300.000
2.400.000	-	3.199.999	10	240.000	320.000
3.200.000	-	3.999.999	12	266.667	333.333
4.000.000	-	4.799.999	14	285.714	342.857
4.800.000	-	5.599.999	16	300.000	350.000
5.600.000	-	6.399.999	18	311.111	355.556
6.400.000	-	7.199.999	20	320.000	360.000
7.200.000	-	7.999.999	22	327.273	363.636
8.000.000	-	8.799.999	24	333.333	366.667
8.800.000	-	og hærri	25	352.000	og hærri

14.2.3 Tekjutengd endurgreiðsla námsláns.

Lántaka er aðeins heimilt að velja tekjutengda endurgreiðslu að þeim skilyrðum uppfylltum að hann ljúki prófgráðu áður eða á því ári er 40 ára aldri er náð.

Tekjutengd endurgreiðsla er innheimt mánaðarlega og hver afborgun byggð upp af tveimur þáttum. Annars vegar er föst afborgun, óháð tekjum og hins vegar er tekjutengd afborgun.

Fjárhæð fastrar afborgunar er bundin vísitölu neysluverðs og tekur breytingum í takt við mánaðarlegar breytingar á vísitölnunni. Fjárhæð fastrar afborgunar er 10.000 kr. miðað við neysluverðs-vísitöluna 470,5.

Mánaðarleg tekjutengd afborgun er 0,3125% af tekjustofni lánþega. Fyrstu átta mánuði endurgreiðsluársins er miðað við tekjustofn lánþega tveimur árum á undan endurgreiðsluári, en síðustu fjóra mánuði endurgreiðsluársins er miðað við tekjustofn lánþega ársins á undan endurgreiðsluári. Tekjutengd afborgun skal greidd mánaðarlega fyrsta dag hvers mánaðar. Frá fjárhæð tekjutengdrar afborgunar dregst fjárhæð fastrar afborgunar.

Með tekjustofni er átt við útsvarstofn lánþega að viðbættum fjármagnstekjum, sbr. c-lið 7. gr. laga um tekjuskatt nr. 90/2003.

Sé lánþega áætlaður skattstofn skal miða við hann. Sé lánþegi á endurgreiðslutíma ekki skattskyldur á Íslandi af öllum tekjum sínum og eignum skal honum gefinn kostur á að senda sjóðnum staðfestar upplýsingar um tekjur sínar og skulu mánaðarlegar endurgreiðslur ákveðnar í samræmi við það. Við myndun gjalddaga eru erlendar tekjur umreiknaðar í íslenskar krónur fyrir viðkomandi mynt og er miðað við meðalgengi Seðlabanka Íslands þess tekjuárs sem afborgun er reiknuð út frá. Geri hann það ekki eða telja verður upplýsingar hans ósennilegar og ekki unnt að sannreyna tekjustofn samkvæmt þeim verður láni H-lánþega skuldbreytt þannig að endurgreiðslufyrirkomulag verður háð lánþega-fjárhæð, sbr. gr. 14.2.2, að undangenginni viðvörðun um skuldbreytingu. Lánþegar V-, S-, R- og G-lána sem ekki skila fullnægjandi tekjuupplýsingum, sbr. framangreint, verður áætlaður tekjustofn við útreikning á tekjutengdri afborgun.

Lánþegi á rétt á endurútreikningi mánaðarlegra greiðslna hafi þær verið byggðar á áætluðum tekjum. Umsóknarfrestur til að sækja um endurútreikning er 15 dagar hjá lánþegum með H-lán en 60 dagar hjá lánþegum með eldri lán (V, S, R og G). Umsókn frestar ekki innheimtu á gjalddaga. Endurútreikningur fer fram þegar sjóðnum hafa borist bestu fánlegar upplýsingar um tekjur greiðanda. Þegar staðfestar tekjuupplýsingar liggja fyrir skulu þær sendar sjóðnum og endurútreikningurinn endurskoðaður til samræmis. Hafi tekjustofn verið of hátt áætlaður skal lánþega endurgreiðd ofgreidd fjárhæð.

Verði veruleg vanskil á endurgreiðslu námsláns eða hafi lánþegi vantalið tekjur sínar á framtali er heimilt að fella allt lánið í gjalddaga. Hækkun á viðbótargreiðslu vegna endurskattlagningar er gjaldkræf þegar í stað ásamt dráttarvöxtum samkvæmt ákvörðun Seðlabanka Íslands á hverjum tíma frá gjalddaga greiðslunnar

14.2.4 Greitt af fleiri en einu H-láni.

Lánþegi sem skuldar fleiri en eitt námslán skal greiða samhliða af öllum lánunum sínum.

Ef lánþegi skuldar fleiri en eitt jafngreiðslulán ákvarðast endurgreiðslutími og árleg afborgun miðað við heildarfjárhæð lánanna, sbr. töflu í gr. 14.2.2. Ef lánþegi skuldar fleiri en eitt H-lán með tekjutengdum afborgunum skal greiðslum ráðstafað hlutfallslega inn á hvert lán fyrir sig eftir stöðu þeirra þegar lán eru færð til innheimtu.

Lánþegi sem skuldar fleiri en eitt H-lán og eitt eða fleiri lánanna, en þó ekki öll, endurgreiðast með tekjutengdum afborgunum, sbr. grein 14.2.3 er lánþega heimilt að skuldbreyta lánunum sem greiðast með tekjutengdum afborgunum í jafngreiðslulán. Greiðir lánþegi þá af heildarlánsfjárhæðinni eftir fyrirmælum 1. og 2. mgr. ákvæðis þessa. Velji lánþegi að skuldbreyta ekki lánunum með tekjutengdum afborgunum ber lánþega að greiða á sama tíma afborgun af tekjutengda láninu annars vegar og jafngreiðsluláninu hins vegar. Fær lánþegi þá tvær greiðslukröfur á lögmæltum gjalddögum og greiðir á sama tíma eina afborgun sem er tekjutengd og aðra sem miðast við jafnar afborganir.

14.2.5 Greitt af fleiri en einum lánaflokki.

Lánþegi sem skuldar eldri námslán en H-lán skal greiða af H-láni samhliða öðrum eldri lánunum.

Lánþegi sem velur tekjutengdar endurgreiðslur námsláns, sbr. grein 14.2.3 og er jafnframt að endurgreiða námslán samkvæmt eldri lögum getur óskað eftir að endurgreiða fyrst H-lán.

Endurgreiðslur eldri lána eru í samræmi við þau lög sem um þau gilda. Lánþegi sem skuldar eldri námslán en G-lán skal fyrst endurgreiða eldri lánin. Ef lánþegi sem skuldar R-lán og jafnframt V- eða S-lán skal hann fyrst greiða R-lánið. Ef lánþegi greiðir bæði af V- og S-láni dragast afborganir V-láns frá afborgunum S-lánsins.

Lánþegi sem tekið hefur tvö eða fleiri R-lán skal greiða af elsta láni sínu fyrst. Það sama gildir um lánþega sem tekið hefur tvö eða fleiri G-lán. Innheimta telst hafin á öllum lánnum innan lánaflokksins þegar greiðslur hefjast á elsta láninu, en greiðslur af nýrri lánnum frestast þar til eldri lán eru að fullu greidd.

15. KAFLI

Frestun endurgreiðslu.

15.1 Lán veitt á grundvelli laga nr. 60/2020 (H-lán).

15.1.1 Frestun endurgreiðslu vegna verulegra fjárhagsörðugleika.

Sjóðnum er heimilt að veita frestun á endurgreiðslu ef lánþegi veikist alvarlega eða verður fyrir slysi er skerðir til muna ráðstöfunarfé hans og möguleika til að afla tekna eða ef láns hæft nám, atvinnuleysi, óvinnufærni vegna veikinda og/eða örorku, þungunar eða umönnunar barna, umönnunar maka eða aðrar sambærilegar ástæður valda verulegum fjárhagsörðugleikum hjá lánþega. Einungis atvik sem eiga sér stað á endurgreiðslutíma námslána eða á meðan námstíma stendur sem geta verið grundvöllur frestunar á endurgreiðslum.

Með láns hæfu námi er átt við að nám umsækjanda uppfylli skilyrði 2. kafla úthlutunarreglna um láns hæfi náms og að námsmaður uppfylli skilyrði 3. kafla um námsframvindu.

Óvinnufær vegna örorku telst sá sem hefur rétt til örorkulífeyris samkvæmt skilgreiningu Tryggingastofnunar. Með umönnun barna og/eða maka er átt við að umönnunin hafi áhrif á möguleika umsækjanda til tekjuöflunar. Með atvinnuleysi er átt við að umsækjandi sé skráður á atvinnuleysiskrá og/eða í virkri atvinnuleit.

Að jafnaði er miðað við að ástæður þær sem valda örðugleikum hafi varað í a.m.k. einn mánuð fyrir fyrsta gjalddaga sem sótt er um frestun á og séu enn yfirstandandi þegar sótt er um.

Sjóðurinn áskilur sér heimild til þess að óska eftir því að trúnaðarlæknir sjóðsins á hverjum tíma afli upplýsinga hjá viðkomandi lækni um innsent læknisvottorð og gefi umsögn um efni þess. Verði slíkar upplýsingar ekki veittar getur sjóðurinn litið svo á að fullnægjandi umsókn hafi ekki verið skilað.

15.1.2 Frestun tekjutengdrar afborgunar vegna skyndilegra og verulegra breytinga á högum lánþega.

Sjóðnum er heimilt að veita frestun á tekjutengdri afborgun ef skyndileg og veruleg breyting hefur orðið á högum lánþega þannig að tekjustofn vegna tekna á fyrri árum gefur ekki rétta mynd af fjárhag lánþega á endurgreiðsluárinu.

15.1.3 Sótt um frestun á afborgun (H-lán).

Lánþegi getur óskað eftir því að fresta afborgunum í 3, 6 eða 12 mánuði. Lengd frestunartímabils fer eftir því hvað lánþegi getur sýnt fram á að ástand vari lengi með staðfestum gögnum. Sé ekki unnt að sýna fram á hve lengi er fyrirjáanlegt að ástand vari með opinberum gögnum, t.a.m. þegar um er að ræða atvinnuleysi, takmarkast umsóknir þó við þrjá mánuði í senn.

Frestunartímabil eftir tegund umsóknar

Atvinnuleysi	3 mánuðir
Aðrar sambærilegar ástæður	3 mánuðir
Fæðingarorlof/umönnun barna/maka	3, 6 eða 12 mánuðir
Láns hæft nám	6 mánuðir
Veikindi	3 eða 6 mánuðir
Örorka	3, 6 eða 12 mánuðir

Umsókn um frestun á afborgun frestar innheimtu á þeim gjalddögum sem sótt er um frestun vegna.

Lánþegi sem óskar eftir frestun á mánaðarlegum endurgreiðslum námsláns skal sækja um það í gegnum „Mitt lán“ og senda með þær upplýsingar sem óskað er eftir.

Umsókn um frestun endurgreiðslna skal berast sjóðnum eigi síðar en 30 dögum eftir gjalddaga afborgunar sem óskað er eftir fresti á. Hafi ósk um undanþágu ekki borist sjóðnum fyrir þessi tímamörk er óheimilt að veita undanþágu, sbr. 4. mgr. 23. gr. laga nr. 60/2020.

15.1.4 Áhrif frestunar á endurgreiðslur eftir lánategund.

15.1.4.1 Jafngreiðslulán.

Ef lántaki skuldar jafngreiðslulán og fær frestun á endurgreiðslu, bætast afborganir sem frestað var aftan við greiðsluáætlun og lengja þannig lánstíma. Sé ekki mögulegt að lengja lánstíma sökum aldurs lánþega skal hækka greiðslubyrði af námsláni sem nemur frestuninni.

15.1.4.2 Tekjutengd lán.

Ef lántaki skuldar lán með tekjutengdri endurgreiðslu er einungis hægt að sækja um frestun á tekjutengdum hluta afborgunar en ekki á föstum hluta afborgunar. Greiðandi greiðir því afborganir sem nema föstum hluta greiðslunnar þann tíma sem frestunin nær til. Fjárhæð tekjutengda hluta gjalddagans sem er frestað er færð aftur á eftirstöðvar lánsins og lengir þar með endurgreiðslutíma lánsins.

15.2 Lán veitt á grundvelli eldri laga (V-, S-, R- og G-lán).

Ef lántaki skuldar lán sem tekið var fyrir gildistöku laga um Menntasjóð námsmanna nr. 60/2020 gilda ákvæði skuldabréfa þeirra og eftir atvikum þeirra laga sem giltu um viðkomandi lán.

Sjóðnum er heimilt að veita undanþágu frá árlegri endurgreiðslu V-, S-, R- og G-lána að hluta eða öllu leyti ef lánshæft nám, atvinnuleysi, óvinnufærni vegna veikinda og/eða örorku, þungunar eða umönnunar barna, umönnunar maka eða aðrar sambærilegar ástæður valda verulegum fjárhagsörðugleikum hjá lánþega. Almenn er miðað við að ekki séu veittar undanþágur ef árstekjur lánþega eru yfir kr. 5.127.000 og árstekjur hjóna/sambúðarfólks eru yfir kr. 10.254.000 vegna tekna ársins á undan.

Einnig er sjóðnum heimilt að veita undanþágu frá árlegri endurgreiðslu að hluta eða öllu leyti, ef skyndileg og veruleg breyting hefur orðið á högum lánþega þannig að útsvarsstofn vegna tekna á fyrra ári gefur ekki rétta mynd af fjárhag lánþega á endurgreiðsluárinu. Heimildin miðast við að skyndileg og alvarleg veikindi, slys eða aðrar sambærilegar ástæður valdi verulegri skerðingu á ráðstöfunarfé og á möguleika til að afla tekna.

Lánþegi getur óskað eftir frestun á afborgun föstu eða tekjutengdu afborgun lánsins. Sækja þarf um frestun á hverri afborgun fyrir sig. Sé frestun veitt er fjárhæð gjalddagans færð aftur á eftirstöðvar lánsins og lengir þar með endurgreiðslutíma lánsins. Umsókn um frestun á afborgun frestar ekki innheimtu á þeim gjalddögum sem sótt er um frestun á.

Lánþegi sem óskar eftir frestun á afborgun námsláns skal sækja um það í gegnum „Mitt lán“ og senda með þær upplýsingar sem óskað er eftir. Umsókn um frestun endurgreiðslna skal berast sjóðnum eigi síðar en 60 dögum eftir gjalddaga afborgunar sem óskað er eftir fresti á. Hafi ósk um undanþágu ekki borist sjóðnum fyrir þessi tímamörk er óheimilt að veita undanþágu, sbr. 7. mgr. 8. gr. laga nr. 21/1992. Greiðsludreifing á gjalddaga lengir ekki framangreindan umsóknarfrest.

Umsókn um undanþágu frestar ekki innheimtu málsins. Ef veitt er undanþága, þá á hún einungis við þann gjalddaga sem umsóknin miðaðist við. Veitt undanþága frá endurgreiðslu S- og/eða V-láns hefur ekki áhrif á fjölda endurgreiðsluára, þ.e. endurgreiðslutíminn lengist sem nemur undanþágu-tímanum. Sjóðurinn áskilur sér heimild til þess að óska eftir því að trúnaðarlæknir sjóðsins á hverjum tíma afli upplýsinga hjá viðkomandi lækni um innsent læknisvottorð og gefi umsögn um efni þess. Verði slíkar upplýsingar ekki veittar getur sjóðurinn litið svo á að fullnægjandi umsókn hafi ekki verið skilað.

16. KAFLI

Innheimta lána og vanskil.

Ef lánþegi greiðir ekki afborgun á réttum tíma og hefur ekki samið við sjóðinn um greiðslu, er krafan eftir atvikum send í milliinnheimtu eða lögginnheimtu. Ef krafa á hendur lánþega er þegar í innheimtu hjá lögmönnum fara nýjar kröfur beint í innheimtu hjá lögmönnum. Þegar afborgun er í milliinnheimtu eða lögginnheimtu ber lánþega að semja um skuld sína beint við innheimtuaðila án milligöngu Menntasjóðs námsmanna. Standi lánþegi ekki í skilum, er sjóðnum heimilt að gjaldfella höfuðstól lánsins og innheimta með hæstu leyfilegu dráttarvöxtum.

Þegar höfuðstóll láns sem veitt er samkvæmt lögum um Menntasjóð námsmanna nr. 60/2020 er gjaldfældur hefur sjóðurinn jafnframt heimild til að gjaldfella önnur lán í sama lánaflokki.

17. KAFLI

Vafamál.

17.1 Hlutverk stjórnar.

Það er eitt af hlutverkum stjórnar að skera úr vafamálum er varða einstaka lánþega og öðrum málum. Ákvörðun stjórnar má vísa til málskotsnefndar, sbr. grein 17.5.

Ákvarðanir stjórnar varðandi erindi sem berast sjóðnum skulu rökstuddar og tilkynntar skriflega, nema það sé augljóslega óþarft. Ákvörðun er bindandi eftir að hún er komin til aðila. Námsmanni eða öðrum þeim sem í hlut á er heimilt að fá mál endurupptekið, sbr. grein 17.4, eða getur óskað eftir úrskurði málskotsnefndar, sbr. grein 17.5. Um málsmeðferð að öðru leyti fer eftir stjórnarsýslulögum nr. 37/1993.

17.2 Málsmeðferð.

Áður en stjórn sker úr vafamáli skulu sérstakar undirnefndir skipaðar úr hópi stjórnarmanna, endurgreiðslunefnd eða vafamálanefnd eftir atvikum, undirbúa og gera tillögur til stjórnar sjóðsins. Nefndin skal yfirfara afgreiðslu hliðstæðra mála og þau mál sem talin eru koma næst því máli sem er til ákvörðunar.

17.3 Rökstuðningur.

Í rökstuðningi skal vísa til þeirra réttarreglna sem ákvörðun sjóðsins er byggð á, lögum, reglugerðum, úthlutunarreglum eða bókun stjórnar eftir því sem við á. Að því marki, sem ákvörðunin byggir á mati, skal í rökstuðningnum greina frá þeim meginsjónarmiðum sem ráðandi voru við matið.

17.4 Endurupptaka.

Eftir að stjórn sjóðsins hefur tekið ákvörðun og tilkynnt til aðila máls, á málsaðili rétt á því að mál hans sé tekið til meðferðar á ný ef ákvörðun hefur byggst á ófullnægjandi eða röngum upplýsingum um málsatvik.

Beiðni um endurupptöku skal að jafnaði bera fram innan 3 mánaða frá tilkynningu til aðila máls um niðurstöðu stjórnar.

17.5 Málskotsnefnd.

Menntamálaráðherra skipar málskotsnefnd þriggja manna. Nefndin sker úr um hvort ákvarðanir stjórnar séu í samræmi við ákvæði laga og reglugerða. Nefndin getur staðfest, breytt eða fellt úr gildi ákvarðanir stjórnar sjóðsins.

Kæra til málskotsnefndar skal berast innan 3 mánaða frá tilkynningu til aðila máls um niðurstöðu stjórnar.

18. KAFLI

Gildistaka.

Tillögur að reglum þessum voru samþykktar af stjórn Menntasjóðs námsmanna þann 24. febrúar 2022. Ráðherra setur reglurnar og öðlast þær gildi þegar þær hafa verið birtar með auglýsingu í Stjórnartíðindum í samræmi við 36. gr. laga um Menntasjóð námsmanna nr. 60/2020.

Reglurnar gilda fyrir námsárið 2022-2023.

Fylgiskjal I.**Framfærslugrunnur og greinargerð með grunnframfærslu fyrir skólaárið.****Framfærslugrunnur Menntasjóðs námsmanna.**

Við útreikning framfærslugrunnur er byggt á grunnviðmiði neysluviðmiða félagsmálaráðuneytisins. Húsnæðiskostnaður tekur mið af leigu á stúdentagörðum háskólanna fyrir einstaklings-, par- og fjölskylduhúsnæði.

Húsnæðiskostnaður tekur mið af fjölskylduhögum og þannig er viðbótarkostnaði vegna búsetu námsmanna sem eru í eigin húsnæði/ leiguhúsnæði skipt í sex flokka:

1. Námsmaður (einhleypur).
2. Námsmaður í hjúskap/skráðri sambúð, ekki barn á heimili.
3. Námsmaður í hjúskap/skráðri sambúð, með eitt barn.
4. Námsmaður í hjúskap/skráðri sambúð, með tvö börn eða fleiri.
5. Einstæður, eitt barn.
6. Einstæður, tvö börn eða fleiri.

Í þeim tilvikum þar sem um sambúð eða hjúskap er að ræða er gert ráð fyrir að báðir sambúðar- aðilar standi jafnt að húsnæðiskostnaði. Þannig tekur framfærslan mið af raunverulegri framfærsluþörf mismunandi hópa námsmanna, þ.e. miðað við búsetuform og fjölskyldustærð.

Grunnframfærsla Menntasjóðs námsmanna

	Framfærsla	Framfærsla á mánuði (kr.)			Framfærsla á ECTS (kr.)		
	á skólaári (kr.)	Grunnur	Húsn.	Alls	Grunnur	Húsn.	Alls
0. Í foreldrahúsum	956.880	106.320	0	106.320	15.948	0	15.948
1. Einhleypur	1.952.559	137.100	79.851	216.951	20.565	11.978	32.543
2. Sambúð, barnlaus	1.741.761	137.100	56.429	193.529	20.565	8.464	29.029
3. Sambúð, 1 barn	1.827.972	137.100	66.008	203.108	20.565	9.901	30.466
4. Sambúð, 2 börn e.fl.	1.875.924	137.100	71.336	208.436	20.565	10.700	31.265
5. Einstæður, 1 barn	2.422.044	137.100	132.016	269.116	20.565	19.802	40.367
6. Einstæður, 2 börn e.fl.	2.517.948	137.100	142.672	279.772	20.565	21.401	41.966

Framangreindar tölur miðast við einstakling þ.e. án framfærslu barna þar sem það á við. Gert er ráð fyrir 9 mánaða skólaári.

Ráðstöfunartekjur

Námsmenn geta haft kr. 1.483.000 í árstekjur (frítekjumark) án þess að til tekjuskerðingar komi.

Eftirfarandi tafla sýnir framfærslulán á skólaári (9 mánuðir) eftir fjölskylduhögum að meðtöldu láni vegna barna þar sem við á. Lánað er kr. 40.500 á mánuði vegna barns. Einnig eru sýndar ráðstöfunartekjur sömu námsmannahópa miðað við þær forsendur að námsmaður afli sér kr. 1.483.000 tekna á árinu til viðbótar námsláni.

	Framfærsla (kr.) á skólaári *	Ráðstöfunartekjur (kr.) **	
		á ári (12 mán.)	á mánuði
Í foreldrahúsum	956.880	2.366.880	197.240
Einhleypur	1.952.559	3.362.559	280.213
Sambúð, barnlaus	1.741.761	3.151.761	262.647
Sambúð, 1 barn	2.159.172	3.569.172	297.431
Sambúð, 2 börn e.fl.	2.538.324	3.948.324	329.027
Einstæður, 1 barn	2.753.244	4.163.244	346.937
Einstæður, 2 börn e.fl.	3.180.348	4.590.348	382.529

* Gert er ráð fyrir 9 mánaða skólaári.

** Útreikningur á ráðstöfunartekjum námsmanns eftir fjölskyldustöðu miðast við fulla framfærslu á skólaári og kr. 1.410.000 í tekjur.

Fylgiskjal II.**Hámarkstími fyrir undirbúningsnám í tungumálum.**

Land	Hámarkstími tungumálanáms	Land	Hámarkstími tungumálanáms
Austurríki	0,5 námsár	Malasía	1,5 námsár
Belgía	0,5 námsár	Mexíkó	0,5 námsár
Bosnia	1 námsár	Mónakó	0,5 námsár
Brasilía	0,5 námsár	Perú	0,5 námsár
Búlgaría	1 námsár	Portúgal	0,5 námsár
Eistland	1 námsár	Pólland	1 námsár
Ekvador	0,5 námsár	Rúmenía	1 námsár
Filippseyjar	0,5 námsár	Rússland	1 námsár
Finnland	1 námsár	Sam. arabísku furstadæmin	1,5 námsár
Frakkland	0,5 námsár	Serbía	1 námsár
Grikkland	1 námsár	Singapúr	1,5 námsár
Holland	1 námsár	Síle	0,5 námsár
Íran	1,5 námsár	Slóvakía	1 námsár
Ísrael	1,5 námsár	Slóvenía	1 námsár
Ítalía	0,5 námsár	Spánn	0,5 námsár
Japan	1,5 námsár	Suður-Kórea	1,5 námsár
Kína	1,5 námsár	Sviss	0,5 námsár
Kósóvó	1 námsár	Taiwan	1,5 námsár
Króatía	1 námsár	Tékkland	1 námsár
Kýpur	1 námsár	Tyrkland	1 námsár
Lettland	1 námsár	Tæland	1,5 námsár
Litháen	0,5 námsár	Ungverjaland	1 námsár
Lúxemborg	0,5 námsár	Þýskaland	0,5 námsár

Fylgiskjal III.**Lán sem sjóðurinn hefur veitt.**

Heiti	Veitt	Vextir	Endurgreiðsla hefst m.v. námslok	Endurgreiðslutími	Gjalddagar
M	1952-1961	3,50%	3 ár	10 ár	1. maí og 1. nóvember
N	1952-1961	3,50%	3 ár	10 ár	1. febrúar og 1. nóvember
M	1961-1967	3,50%	3 ár	15 ár	1. maí og 1. nóvember
N	1961-1967	3,50%	3 ár	15 ár	1. febrúar og 1. nóvember
L	1967-1975	5%	5 ár	15 ár	1. júní
K	1975	13%	1 ár	4 ár	1. apríl og 1. nóvember
X*	1976-1982	Verðtryggt	3 ár	20 ár	1. júlí og 1. nóvember
T**	1982-1992	Verðtryggt	3 ár	40 ár	1. mars og 1. september
R	1992-2005	Allt að 3% + verðtryggt	2 ár	Óákveðið	1. mars og 1. september
G	2005-	Allt að 3% + verðtryggt	2 ár	Óákveðið	1. mars og 1. september
H	2020	Allt að 4% + verðtryggt eða 9% óverðtryggt	1 ár	Breytilegt	Gjalddagi 1. hvers mánaðar

* Nefnast V-lán eftir sameiningu.

** Nefnast S-lán þegar endurgreiðsla hefst.

B-deild – Útgáfudagur: 31. mars 2022